

ПРОПОВЕДИ

КЛАУС МАЛЕР

Клаус Малер

ПРОПОВЕДИ

О Д О Л А М
ИЗДАТЕЛЬСТВО
A D U L L A M

НЕ ПРОПУСКАЙ

Днес искам да говоря върху един особен текст. Един от малкото текстове в условно наклонение в миналото. Ето какво имам предвид:

„Слушайте люде мои и ще заявя пред вас, Израилю, ако би ме послушал – да няма всред тебе чужди богове. Да не се кланяш на чужд бог, Аз съм Господ твоят Бог, който те изведох из Египетската земя; отвори широко устата си и ще ги изпълня. Но людете ми не послушаха гласа ми; Израил не ме искаше. Затова ги оставих да вървят по упорството на сърцето си, да ходят по своите си намерения. Да ме бяха послушали людете ми, да беше ходил Израил по моите пътища! Скоро щях да покоря неприятелите им и срещу противниците им щях да обърна ръката си, даже богоненавистниците щяха да се преструват за покорни Господу, а благоденственото време на моите люде щеше да трае завинаги. Той щеше да ги храни с най-изрядната пшеница. И с мед от скала щях да те наситя“.
(от Псалм 81)

Условно наклонение в сегашно време имаме, когато е налице условие за изпълнението на някакво действие – бих купил домати, ако отида на пазара. От отиването ми зависи дали ще имам домати. Но още не е късно – отида ли, домати ще имам. Не е невъзможно. Когато обаче имаме условно наклонение в минало време условието за изпълнение на основното действие не се е изпълнило и следователно възможността не се е състояла – ако бях отишъл на пазара вчера, щях да си купя от хубавите домати (но ето на – не отидох и днес нямам домати).

В този псалм Бог говори в минало време в условно наклонение (и прави впечатление колко убеден е в евентуалното и несъстояло се развитие на нещата). Говори как е щял да помогне на евреите срещу „неприятелите им, противниците им, ненавистниците на Господа“. Как е щял! Но не е. Защо? „Не послушаха гласа ми, Израил не ме искаше, затова ги оставих да си трошат главата...“. Условието не било изпълнено – Израел не ходел в пътищата на Бога. Не искам да се впускам в обяснения дали е можел или не. Интересна ми е една друга дума тук – СКОРО!? „Скоро щях да покоря неприятелите им“. А... колко скоро Господи си щял да го направиш? Понякога се отчайваме в очакване на Божията намеса. Не ни достига съвсем малко. Мъничко! Често се случва, когато се прибирам жена ми да ми звънне, за да ме пита къде съм, когато съм или в гаража или на входа, или дори на вратата. (Напоследък и на мен ми се случва да ѝ звънна така: „Ало, къде си?“, „На входа!“). Работата е там, че когато ни се струва, че Бог закъснява не му звъним, ами му оставяме бележка – „Чаках те (напразно), тръгвам си (ти закъсня)“. Но онова, което ни се струва закъснение, Бог го разглежда по малко по-различен начин. „Скоро щях да се намеся“, казва Той. Да, ок, но пак да попитам – колко *скоро*, Господи? И защо не веднага и „навреме“? „А какво значи навреме?“, ни отвърща Господ...

Да, впрочем, какво значи Бог да ти помогне „навреме“? Кога е „навреме“? Да се намеси, така че да не се срещнеш въобще с неприятеля ли? С противника, с богоненавистния? Но понякога това си самият ти! Да не преживяваш вътрешни терзания, борби, въпроси? Да те заобиколят, да ти се размине, ако е възможно? Но тогава как би станал свидетел въоб-

ще на Божествения промисъл? Да, на Божествения промисъл!

Мисля, че ни липсва хоризонт във възприятията. Не виждаме надалеч и нашироко. Доста пречки има пред очите ни. Но каквото не могат да видят очите ни, били те и най-просветлените духовни, вътрешни очи, го вижда вярата ни. Не, нека кажем не вярата ни, а РАЗБИРАНЕТО ни, за един Бог, който има широк хоризонт и вижда всичко. „Да беше изтърпял още малко, да беше изтраял...“ – Ъ-ъ! Не! Не това казва Господ!!! Това не е начинът, по който Бог ни насърчава. Той казва нещо по-различно – „това, което на теб ти се струва като „изтрайване“ и „изтърпяване“, докато се намеся ще ти изглежда по различен начин, ако разбереш, че това преживяване е НЕОБХОДИМО за теб. За мъдрост, за опит, за знание, за смирение, за да видиш славата Ми“. Ние обаче решаваме, че „много сме чакали“ и... вегетираме. Ами да, защото докато не Го дочакаш, всичко е някак наполовина, недовършено и повърхностно в живота ти! Ужким вярваш в Него, но си изпуснал часа на срещата си.

Ето един друг текст:

„Всякога благодарим на Бога за всички ви и ви споменаваме в молитвите си, като си спомняме непрестанно пред нашия Бог и Отец вашата работа с вяра и труд, с любов и твърда надежда в нашия Господ Исус Христос. Понеже знаем, възлюбени от Бога братя, че Той ви е избрал, защото нашето благовестване между вас не беше само с думи, но и със сила, със Светия Дух и с голяма увереност, както и знаете, какви се показахме помежду ви заради вас. И вие станяхте подражатели на нас и на

Господа, като, сред много скърби, приехте словото с радост, която е от Светия Дух; така щото станяхте пример на всичките вярващи в Македония и в Ахая. Защото не само се прогласи Господното слово от вас в Македония и Ахая, но се разчу навсякъде и вашата вяра в Бога, така щото няма нужда ние да казваме нещо за нея. Защото самите те разказват за нас, как ни приехте и как сте се обърнали от идолите към Бога, за да служите на жив и истинен Бог и да очаквате неговия Син от небесата – същия Исус, когото Той възкреси от мъртвите и който ни избавя от идецията гняв“. (от I Солунци 1)

Тук няма условности. Тук всичко се е случило действително. Няма ‚ако‘, няма ‚щеше‘. Просто тук всичко е истина. Но това, което прави впечатление е, че в първия текст има евреи, които се колебаят да изберат Бога и накрая избират идолите, а във втория текст се описват гърци, които отхвърлят идолите и избират Бога на Израел.

Но може би малко контекст е нужен все пак! В първи век християнството не само е звучало като „ония глупости“, но то е звучало и като „ония еврейски глупости“ в ушите на обикновените гърци. Нали, за някой си, който умрял и после възкръснал, от Галилея! В такъв контекст някои солунци така посрещнали апостолите и тяхната добра вест за спасение, че Павел мимоходом уточнява, че за вярващите в Солун не било нужно да се говори много, защото за тях говорели всички! И всички знаели колко вярващи са те след като по-нататък описва как те не трепнали при разграбването на имота им, напротив – приели го с радост!?! Да... колко хубаво би било и

за нас приятелите и близките ни да говорят като за вярващи хора и вярата ни да е позната на всички...

Но да се върна на идолите. В древността това не са били поп изпълнители. Хората са били така да се каже зависими от страха си от боговете. Посаждаш ли дърво, трябва да уважиш съответното божество. На път ли тръгваш, провери кой бог отговаря за това и пожертвай. Жениш син? Не ти мърда да похарчиш цяло състояние в съответния храм и т. н. Това е именно зависимост от страха от неизвестното. Затова аз мисля, че и едното „да чукнем на дърво“ е идолопоклонство, защото произлиза от същия страх пред неизвестното и е плод на същото неосъзнато усещане (дори у гордия ни съвременник), че човек е зависим от невидими фактори. Но не това е проблемът в идолопоклонството – проблемът е, че осигурява някакъв вид успокоение на поклонника, че ето на – пожертвал е на бога или богинята, чукнал е на дърво (древногерманска практика), т.е. ВСЕ ПАК НЕЩО Е СТОРИЛ, за да подреди по възможност благоприятно невидимите фактори, които могат да му повлияят. И това е страшното – че вместо да ни отведе до истинския Бог, страхът от свръхестественото бива притъпен и укротен от някакъв безсмислен акт.

А ето ги сега тези солунци изведнъж – в храмове не ходят вече (и под масата не почукват), а нито се боят от неизвестното, нито им липсва радост в живота. Напротив посрещат „неприятелите“ си, „противниците“ си и „богоненавистниците“, без да се боят, макар и – внимание – „сред много скърби“.

Превратностите карат някои да напишат прощал-

на бележка на Бога с обвинение, че са се начакали и така изпускат на косъм срещата си с Него, други обаче, сред самите тези превратности и дори скърби, приемат „словото с радост, която е от Светия Дух“.

А това пък какво е? Какво е Светият Дух за теб? Стои ли реална сила зад това име или е само символ без съдържание, гълъб с клонка, мир, човешки благопожелания? Само ти можеш да отговориш на този въпрос.

Представих ви два текста – единият описва тъжното състояние на пропусната възможност за среща, а в другия се описва как всяка възможност да се срещнем с Бога бива уловена от тези, които Го познават. Те превръщат във възможност онова, което повечето смятат само за „скръб“. Да, за тях също е скръб, **НО Е И НЕЩО ПОВЕЧЕ**. Може би е възможност да се докоснат до онзи „Човек на скърби и навикнал на печал“, който (невероятно!) обаче казва „моя мир ви давам, Аз не ви давам както светът дава“!?

Искаш ли да ядеш „мед от скала“? Знаеш ли как се добива той? Е, не е без пчели, въпросът е, че много често ти виждаш само скалата, но не и пчелите.

ЗА ВОДИТЕЛСТВОТО

– В действителност, още от неделя знам за какво искам да говоря днес, но така се стекоха нещата, че не можах да погледна текстовете още веднъж, така че ако искате можете да изпеете една песен, докато ги намеря и се ориентирам наново.

– Ще те изчакаме.

– Добре. Така. Ами, в неделя прочетох десет глави от Деяния на апостолите – последните десет – и трябва да ви кажа, че ги преживях доста силно. Какъв екшън! Какви персонажи само! Феликс, Фест, цар Агрипа – какви ясни образи, колко живи, какви изтънчени бюрократи, абсолютно реални в репликите и действията си, конюнктурни и живи! Ами Павел? Толкова Павлов! Страшен е този Лука, какъв автор само, какъв разказвач! Все едно видях с очите си всички тези лица. Грабнаха ме някак, пренесох се в онзи миг и свят.

Ще ви прочета оттук-оттам някои неща, които се отнасят до водителството на Светия Дух, как го чувате и как го тълкуваме. И така Деяния 19:21:

„И като свърши това, Павел, чрез Духа, стори намерение да отиде в Ерусалим, след като обиколи Македония и Ахая, казвайки: «Като постоя там, трябва да видя и Рим»“.

„Павел, **чрез Духа**, стори намерение...“ – не съм проверявал, но това трябва да е някакъв гърцизъм или хebraизъм, защото на български не казваме „струвам намерение“, а просто „решавам“ – „Павел реши чрез Духа“. Сега, ясно е, че дори казано на чист български има нещо необичайно в този израз,

крайно необичайно. Не е като другите случаи, в които ни се казва, че „Духът му рече“, „сънува сън“, „получи пророчество“, „имаше видение“, „яви му се ангел и му каза“ – въобще пълно е с подобни изрази в Библията. Тук обаче имаме нещо съвсем друго – Павел **реши чрез Духа** да отиде в Ерусалим... Добре, как става това?... Няма да чета какво следва, само ви моля да си представите малко картата на Близкия изток и Гърция. Павел се намира в Асия (днешна Турция) и решава (чрез Духа) да отиде в Ерусалим (на юг), но първо ще мине през Македония (на запад) и оттам в Ахая (днешна южна Гърция). Т.е. той не бърза, няма никаква припряност. Решението му (чрез Духа) не го принуждава да бърза, но няма да бъде и забравено заради по-непосредствените задачи. То е някъде там, дълбоко в сърцето на Павел, никаква твърда решимост, неизменна посока, независимо от сякаш заобиколния маршрут. До края на 19-та глава се описва истеричната манифестация на златарите в Ефес срещу Павел, а 20-та глава започва така:

„След утихването на мълвата Павел повика учениците и, като ги увееща, прости се с тях и тръгна към Македония. Като мина през ония места та увееща учениците с много думи, дойде в Гърция. След като преседя там три месеца, понеже юдеите направиха заговор против него във времето на тръгването му за Сирия, той реши да се върне през Македония. И придружиха го до Асия берянинът Сосипатър Пиров и от солунците – Аристарх и Секунд; още и Гай от Дервия и Тимотей, а от Асия – Тихик и Трофим“.

А до края на главата се описва случката с момчето, което пада от третия етаж и което Павел въз-

кресява. След това пише: „ние тръгнахме по-напред за кораба и отплавахме за Асон, гдето щяхме да приберем Павел; понеже така беше поръчал, а той щеше да отиде пеш“. Пак да кажа – не съм гледал картата, но това да тръгнеш нанякъде пеш, при условие че други взимат кораб дотам – ясно е, че Павел доста е походил. Защо? Не е било за „служение“, защото не пише да се е отбивал при някого. Просто ходене. И мислене. За какво е мислил? После пише, че се присъединява към групата на придружаващите го гърци, македонци и асийци и пристигат по море в Митилин, което изглежда не е било далеч от Ефес. Павел не иска да минава през Ефес, за да не се бави, и вика презвитерите да дойдат да се срещнат с него. На брега на морето дълго им говори искрено как е „чист от кръвта им“ (чисто еврейски израз), защото им изявил „цялата Божия воля“. Говори им как безкористно им е служил ден и нощ, без да разчита на материална помощ от тях. Казва им, че повече нито един от тях няма да види лицето му – т.е. че се виждат за последен път. Това силно ги разстройва и някои се хвърлят със сълзи на врата му да го целуват. Един момент обаче! Павел кога и как го научи това, че вижда ефесяните за последен път? Не пише да е имал откровение. Кога научи това нещо? Когато ходи пеш между Троада и Асон? Кой знае!? Така или иначе той им казва това. А 21-ва глава почва така:

„Като се разделихме с тях и отплавахме, дойдохме право в Кос, а на следващия ден – в Родос и оттам в Патара. Като намерихме кораб, който заминаваше за Финикия, качихме се на него и отплавахме. А когато се показа Кипър, го оставихме отляво и плувахме към Сирия, и слязохме в Тир, защото там щеше да се разтовари корабът. Като

издирихме учениците, преседяхме там седем дни и те, чрез Духа, казваха на Павел да не стъпва в Ерусалим“.

И те, чрез Духа, казваха на Павел да не стъпва в Ерусалим. Ето пак този израз – „чрез Духа“. Кой говори? Духът или братята от Тир? Очевидно е, че те чуват гласа на Бога. Не пише какво точно са чули, но явно е било нещо свързано с това какво ще се случи на Павел в Ерусалим. Т.е. нещо опасно. Възниква веднага въпросът как така, чрез същия Дух Павел „решава да отиде в Ерусалим“ и пак чрез същия Дух някой казва на Павел да НЕ ходи в Ерусалим!? Кой говори в случая? Какво казва Духът всъщност?

Вижте, това е важно. Важно е, защото тук е записан случай на разнобой не между водителството, което дава Духът, а между **тълкуването**, което му дават хора, които несъмнено – и едните и другите – са посветени на Бога.

Нека четем натам обаче – стигат до Кесария и престояват у дякон Филип, който има четири дъщери, „които пророкуват“, но не се казва тези деца да са пророкували нещо на Павел. Мисля, че са били все още деца, защото по онова време на 15-16 години момичетата вече са заминавали така да се каже „кой за къде е“ – т.е. искам да кажа, че щом са живеели още в бащиния си дом, то значи не са били на възраст за женене. Но това няма значение. Интересното е, че и четирите са имали дарбата да пророкуват, но чрез тях Духът не казва нищо по вече коментиранията тема за пътуването на Павел към Ерусалим. Интересно. Друг обаче пророкува:

„И след като бяхме преседели там много дни един пророк на име Агав слезе от Юдея. И като дойде при нас, взе Павловия пояс та си върза нозете и ръцете и рече: Ето що казва Светият Дух: Така юдеите в Ерусалим ще вържат човека, чийто е този пояс и ще го предадат в ръцете на езичниците. Като чухме това и ние, и тамошните го молихме да не възлиза в Ерусалим. Тогава Павел отговори: Що правите вие, като плачете та ми съкрушавате сърцето? Защото аз съм готов не само да бъда вързан, но и да умра в Ерусалим за името на Господ Исус. И понеже той беше неумолим ние млъкнахме и рекохме: «Да бъде Господната воля»“.

Агав. По модела на старозаветните пророци той използва предмети, за да изрази откровението, което е получил. Реакцията на присъстващите е единодушно да молят Павел да не отива в Ерусалим. Какво става? „От устата на един или двама ще се потвърди всяко дело“ – вече на два пъти ясно се казва, че Павел го грози опасност в Ерусалим. Братята го молят да не отива. Павел ли не разбира от откровения? От водителство? Кой говори? Не говори ли Светият Дух? Същият, за когото се казва, че чрез Него Павел бе решил да отиде в Ерусалим. Може ли Той веднъж да вложи в сърцето на Павел да отиде и после да му праща през 500 км хора да му казват да не ходи? Какво точно се случва (в Духа)? Отговорът на Павел е учудващ и разбира се точен и вдъхновяващ, но преди да бъде такъв е именно учудващ. „Е, хубава работа! За какво плачете, недейте така, че ще ревна и аз. Ама за това ли сме се събрали, в това ли сме се учили толкова години, какво правите? Не само съм готов да отида в Ерусалим (сякаш няма никакви

предупреждения за Павел, сякаш и дума не може да става да промени плановете си), но и да умра там, ако трябва, заради вярата си в Йешуа като в Господ. Мисля, че на вас поне би трябвало да е ясно какво правя и защо го правя!“ . Иронията е, че те реагират с „Да бъде Божията воля!“ – ами да! Именно тази воля се изявява във всичките откровения, но те не успяват да я схванат, защото не са на един дух с нея, въпреки откровенията. Тук искам да цитирам нещо, което пропуснах от разговора на Павел с презвитерите от Ефес:

„И сега ето аз, заставен духом, отивам в Ерусалим, без да зная какво ще ме сполети там, освен че Светият Дух ми свидетелства във всеки град, казвайки, че връзвания и скърби ме очакват“ .

Хем не знае, хем знае. Т.е. той не знае какво **точно** ще му се случи, но в общи линии Духът му казва, че във **всеки град** го очакват вериги, бой и болка. Как се живее така? Защо тогава отива в Ерусалим (такива именно са и мислите на пророците в Тир, на Агав, на Лука и на останалите братя)?! Отговорът е по павловски прост – „заставен съм духом“! Т.е. принуден съм, неустоймо съм привлечен към Ерусалим, неудържимо е, имам един вътрешен зов, който е неумолим. Кой от нас говори така? В смисъл – нашите духовни мотиви се движат в областта на основателните предположения или на директните откровения. Или е „аз мисля така, защото...“, или е „Бог ми каза така“, но „чувствам се заставен духом“ не е сред изразите, които бихме използвали, за да опишем причината, по която бихме отишли някъде на почти сигурна смърт. И то с неумолимост, която да накара и братя, и пророци да млъкнат.

Къде се разминаха братята и Павел? Кой Дух говори в двете страни? Ами същият Дух, само тълкуването е различно. Реакцията е различна. **Духът казва чрез тирците**, че опасности дебнат Павел в Ерусалим, **а тирците казват чрез Духа** Павел да не ходи там. **Духът казва чрез Агав** какво чака Павел в Ерусалим, **а Агав и братята казват чрез Духа** Павел да не стъпва там. Дано Бог даде повече пророчески верни слова да чуваме. Дано обаче имаме и повече от духа на Павел, онзи „заставящ дух“, който дава правилно разбиране за чуваното от Духа. Кое е онова в духа на Павел, което в крайна сметка го застави да върви напред? Кое го накара да върви напред без да е фанатик и камикадзе (по-късно той изрично осуетява нещо като атентат срещу себе си, така да се каже, не се самоубива с това отиване в Ерусалим, а продължава мъдро и разумно да се ориентира в обстановката и да гони максимална слава за своя любим Христос)?! Павел, тирците и Агав чуват фактически едно и също нещо – тирците и Агав не казват, че Духът им е заръчал да предупредят Павел да не ходи в Ерусалим. Те само казват какво виждат, че ще му се случи **и го тълкуват като предупреждение да не ходи!** Павел пък казва на презвитерите от Ефес, че принципно знае какво го очаква в Ерусалим **и това за него НЕ е предупреждение да не ходи там.** Едно и също откровение от Духа води единия до това „заставен духом“ да „стори намерение чрез Духа“ да върви към Ерусалим, а другите ги води до това да го „умоляват да не ходи там“.

Май всичко се свежда до разбирането за саможертвата на Христос, на която Павел много точно се спира в речта си пред презвитерите на плажа до Ефес – „по-блажено е да дава човек, отколкото да

получава“. И какво излиза по този принцип? Че плачещите, увещаващите Павел да не отива в Ерусалим не са били толкова блажени във вярата си, колкото е бил Павел. Жертвата на Христос – нейното проумяване изглежда дава и разбиране какво точно ти казва Бог. Без да си в Духа на тази жертва, няма как да разбереш откровенията от Духа.

Има една фина настройка в апостолския дух, която го прави неразличим от Духа на Бога. Когато за Павел се казва „стори намерение чрез Духа“, когато той казва „чувствам се заставен духом да отида“ все едно се казва „Духът му каза да отиде в Ерусалим“. Записано е така, за да знаем, че инициативата сякаш (?) е дошла от Павел, но в действителност няма разлика.

Великото в случая е, че не е имало нужда Духът да му го казва. Ето ви водителство.

ТЕ НЕ ВИЖДАТ

„...който наистина беше предопределен преди създанието на света, но се яви в края на времето за вас. И му се поклониха всички земни жители, чиито имена не са написани в книгата на живота на Агнеца, заклан от създанието на света“. (Преводен вариант на Откровение 13:8 – виж допълнението)

Виждали ли сте сляп човек? Несъмнено. Днес те крачат обикновено с едни специални бастуни, опипват тротоара, колите, а понякога и вашите панталони, за да се ориентират. Когато пътуват в автобуса обикновено заемат едно единствено положение, не се въртят да гледат навън, не се обръщат да видят дали не са пропуснали спирката си, може би усещат, но никога не го показват, когато някой минава покрай тях. Стойката им прилича на тази на съсредоточени хора. Липсата на най-важното сетиво ги прави съсредоточени в това да уловят максимално ставащото около тях. Когато ходят, изглеждат съсредоточени в ходенето си, когато пътуват, изглеждат съсредоточени в пътуването и броенето на спирките. Когато се разплащат – в опипването на банкнотите и монетите. Дават вид на хора, изключително съсредоточени в това, което вършат. Но не виждат.

Понякога главите им странно висят или пък приличат на вперили поглед нанякъде. Те обаче не виждат. Животът на слепеца е последователност от действия, с които той се придържа към познатото, сигурното, безопасното, изпитаното. Непосредствените му стремежи са да подsigури нуждите си по възможно най-ефективния начин, защото това

са хора, които повече от другите изпитват несигурност. Когато си окръжен от действителност, която не можеш да познаеш с точност, още по-малко да овладееш, се чувстваш уязвим. Разходките в непознати места, качването на непознати рейсове, пазаруването в непознати магазини, всичко това крие умствено и емоционално напрежение за слепия, за разлика от удоволствието, което доставя на виждания, който открива нещо ново. Не може да се говори за дързост, не бива да се поемат рискове, не знаеш какво може да ти се случи встрани от отъпканите и познати пътеки. Липсата на най-важното сетиво е ин-валидност – прави те не-здрав, не-работоспособен, не-валиден. Ако описанието ми е вярно, то по поведенческите признаци можем да заключим каква е болестта на човека. Ако поведението му е като на слепец, ако ден след ден, неотклонно, той се държи като слепец, най-вероятно той наистина е сляп човек. Връзката, която съществува между болестите и симптомите им, е това, което дава най-често хляб на лекарите и им помага да ни помогнат на нас. Шарка без пъпки е малко вероятна, хрема без сопони и ангина без червено гърло – също. Пъпките, умората и температурата могат да затвърдят картината и да насочат сигурно към диагнозата. Така е и със слепотата, дори да не си лекар, ако неизменно забелязваш у някого поведение на слепец, то най-вероятно той наистина е сляп. Виждащият не се държи като сляп, също както смокинята не ражда репей.

И между слепците обаче има различни хора. Например някои са по-смели от други в рамките на физическите си възможности. Някои са по-инициативни и в това отношение и те са като нас, виждащите.

„Пристигат в Ерихон; и когато излизаше от града с учениците си бяха сред едно голямо множество, а Тимеевият син Вартимей, един сляп просяк, седеше край пътя. И като чу, че бил Исус Назарянинът, почна да вика: Исусе, сине Давидов, смили се за мене! И мнозина го мърмеха, за да млъкне; но той още повече викаше: Сине Давидов, смили се за мене! И тъй, Исус се спря и рече: Повикайте го. Викат слепеца и му казват: Дерзай, стани, вика те. И той си хвърли дрехата и скочи та дойде при Исус. А Исус се обърна към него с думите: Какво искаш да ти сторя? Слепецът Му рече: Учителю, да прогледам. А Исус му рече: Иди си, твоята вяра те изцели. И той веднага прогледна и тръгна подир Него по пътя“. (Марк 10:46-52)

Това „Дерзай, стани, вика те“ стои много странно в устата на тези, които преди това го мърмят. Още повече, че човекът „дерзаеше“ преди Исус да го повика при себе си. В този смисъл тълпата, хората, виждащите, здравите, бяха по-невиждащи и по-недръзновени от слепеца. Той беше необикновен слепец. Той, признавам, не отговаря на описанието ми в началото. Няма я онази примиреност, онова привикване с ударите на съдбата. Напротив. Марк описва един човек, който чувства, че в момента изпуска нещо много важно. Вика и крещи сякаш... сякаш животът му минава покрай него и се отдалечава непоправимо, а той го е изпуснал, понеже не го е видял. Все пак, когато разбира Кой минава, меко казано се стареа да го догони, да се пребори с недъга си, използвайки гласа си и изразявайки вярата си чрез това „Сине Давидов“ – защото този израз е изваден направо от пророците и е синоним за Месията.

Възниква въпросът защо Исус не се запъти право към него, а го подмина? Всяко действие или бездействие на Христос е било с цел и каква е тя в случая? Кога за последно си чувствал, че Животът минава покрай теб и те подминава? Че най-важните неща, небесните, просто преминават покрай теб и ти не ги виждаш, само ги усещаш бегло, когато четеш Библията или слушаш за Бог и знаеш, че има някакъв решаващ недъг в теб, който ти пречи да се срещнеш с тях лице в лице и да ги преживееш в пълнота? Какво направи когато за последно се почувства сляп? Какво смяташ да правиш, когато отново разбереш, че си встрани от Пътя, по който крачи Живота и си в своето окопано, но некомфортно, познато и сигурно, но безрадостно, изпитано и лесно, но с нищо вдъхновяващо съществуване? Какво правиш, когато разбираш, че очилата, които слагаш, само изглеждат като слънчеви пред другите, а в действителност с тях не пазиш, а криеш очите си, защото са слепи? Вартимей не издържа на противоречието в живота си, не издържа на контраста между това Слънцето да минава до самия него, а той да не може да Го види. Почна да вика. И с виковете си изразяваше борбата си, борбата срещу всички фактори – слепотата в него и слепотата на „виждащите“, които го мъмреха – които му пречеха да застане пред извора на Светлината. И не само викаше, той си хвърли дрехата!? Ами после? Как щеше да я намери с тия, слепите очи? Ти за после, Вартимей, никога ли не мислиш? „После-то“ е закотвило много души за този свят, които никога няма да видят Онова Велико Друго После. „Хвърли дрехата си и скочи“. Аз не съм виждал сляп да скача. Сигурно е странна гледка. Накъде е тръгнал? С ръцете напред, това е ясно. Някаква сила е движела този човек и ние знаем коя е тя, но идеята ми е за

действието на тази сила в душата на човека. Лесно е да кажем „Бог подейства“, по-велико е, ако схванем как е подействал. Бог действа чрез контрасти. Той поставя светлото до тъмното и чака нашата реакция. „Ето поставих пред теб пътя на живота и пътя на смъртта, избери прочее живота, за да живееш“. Избери го! Няма сила, която да може да те спре в този избор, когато си видял поставения пред теб контраст! Къде е обаче Исус в тази история? Той е почти засенчен от личността на Вартимей. Вартимей е в центъра, Исус е като участник. Думите му са оскъдни – „Повикайте го!“, „Какво искаш да ти сторя?“, „Иди си, твоята вяра те изцели!“. Чак студено. Къде е радостта от намерената овца? Къде е трепетът на Спасителя? Къде е „и този е Авраамов син“? Няма ги. Но Исус е там, същият, за когото цитирах най-отгоре тези страшни думи:

„...който наистина беше предопределен преди създанието на света... Агнецът, заклан от създанието на света“.

Аз знам, че е бил убит на Голгота при управлението на прокуратор Пилат преди около две хиляди години. Знам, че Бог е исторически Бог, намесващ се в историята и въплътил се в нея. Знам, че ще се върне и отново ще се намеси окончателно. А сега изведнъж това „предопределен преди създанието“ и „заклан от създанието на света“!? Как точно е бил заклан преди да е бил заклан? Мога с благоговение, страх и сълзи на очи да си представя общуването в Троицата преди създанието. Петър говори за Отец, който определя Сина да бъде заклан за нас (I Петрово 1:20). И Синът приема. Някъде там, преди създанието, преди да ни има нас. Сякаш Бог не е искал да започва творението

си преди това решение да е взето! Сякаш след това решение Бог е можел вече свободно да изяви себе си в творението, което единствено поставя сцената, на която Бог да изяви същността си – същността на един Бог, който е пожертвал себе си изначално, за когото жертвата от любов е толкова първичен и основополагащ акт, че без това „заколване на Агнето във вечността“ не е било възможно да има въобще творение! И тъй, Бог решава да жертва себе си, защото единствено и само по този начин, той може да се изрази. Жертвата не е принудителна, тя не е „ами създадох ги, сега ще ги спасявам, нали съм любов“, тя е изначална, преди да има грях, преди да дойдем ние. Чрез нея Бог показва себе си най-добре, тя е повече от думите, но тя е в центъра на Словото. Тя е в сърцето и ума на Бог, тя е самата божествена същност на Троицата. Отец предопредели Сина да се жертва, Той прие, защото такава е същността му, а Светият Дух „предизвестяваше Христовите страдания и идващата след тях слава“ – ударението е върху Жертвата.

В този смисъл малко вероятно е Исус да е бил само участник в сцената с Вартимей. По-вероятно е да е наблюдавал учениците си и хората наоколо, сдържайки усмивката си от удоволствието, че всичко върви по плана на Отец, радвайки се, че Вартимей е изпълнил онова, за което е бил създаден и заради което дълго време е живял сляп – да даде пример как слепият може да намери Светлината – с непримиримостта на едно сърце, огорчено от контраста между него и Светлината.

Добре, днес ти по-скоро никога не мислиш, че Исус е бил жертван преди създаването на света. Дори

това е странно като израз, ако не беше в Библията, щяхме да речем, че е ерес. Но не е. То е там и ние не го разбираме. Има светлина в тази истина за жертващия се от вечността Бог, има слънчева светлина. Тя ни огрява, тя минава край нас, ние я усещаме, но имаме ли здравите сетива, които да допуснат тази светлина да влезе вътре в нас? Имаме ли очи? Виждат ли те? Прониква ли в нас истината за жертвоготовността на Бог? Успява ли тази съвършено чужда на егоистичната ни природа истина да си пробие път през очите ни? Запомни – няма значение кой какъв се води, в тълпата уж всички бяха виждачи, а Вартимей беше сляп, само той обаче застана лице в лице с Исус и изпита силата му, само той му вярваше, само той наистина го видя! Другите просто бяха там без да са. Марк е изключително лаконичен, отстъпвайки място на Духа да ни води по чудната пътека на проглеждането в този текст. Проглеждането на Вартимей, нашето проглеждане. Какво предизвиква в теб контраста между теб – слепеца – и светлината на Исус? Меланхолия? Вина? Раздразнение? Самосъжаление? Да не бъде! Нека контрастът, който усещаш между преминаващия покрай теб Живот и твоето поведение на слепец в живота, да породи у теб негодуване в най-чистия смисъл на думата, нека има вик, нека има скок, нека има хвърляне на парцаливите ти дрехи без мисъл за „после“, нека има цитати от пророците на устните ти, нека има среща!

Дерзай, стани, вика те! Викай и ти!

ФИЛИПИ

*„...радвайте се в Господа...
нак ще кажа, радвайте се“.*

В оригинала няма многоточие и в преводите също няма. Когато обаче ми бе напомнен този стих, това стана с твърдото убеждение, че е бил казан или е можело да бъде казан с пауза. Естествено за мнозина това е сигурно само риторичен похват. Павел е бил семит, а те така, нали, са си повтаряли някои неща, вместо да ги подчертаят, както правим ние, когато е нужно да се сложи ударение. Примери много, но това не е „очерк за паралелизма в семитския изказ“ и други такива отвлечени изследвания. В смисъл – това писмо до филипяните би трябвало да отреже всички изследователски пориви, не защото са грешни сами по себе си, а да не би да замъглят гледката, която се открива в него. Писмото се докосва до невъзможното, там се говори за такава любов, изразявана от чувствителни грешници, че дори напластените в душата ни цинизъм и уравниловка не могат да ѝ противостоят. Дъхът спира, когато смисълът на думите ни застигне.

Някакъв човек разказва, че задържането му в затвора било от полза за небесния му Господар, че надеждата му била жив или мъртъв да бъде от полза за славата на този Господар. Бил натясно в избора си – дали да напусне този свят или да остане в него и... да помага на тези, които обича. После разказва за човек, който бил равен на Бога, но станал слуга (на кого?) и се бил смирил, та чак се оставил да го убият зверски. Авторът препоръчва това поведение.

Той нарича читателите си светлина в една извратена среда. Казва метафорично, че се жертва за тях и после въвежда тази идея – „но макар че губя живота си за това да допълня вашата жертва, т.е. вярата ви, радвам се и с всички вас се радвам“. Той се радва. И не се радва сам, а се присъединява към радостта на тези, които също губели живота си в преследване на отвъден живот.

Разказва и за някакъв човек, когото неговите читатели били пратили да му помага и той също изложил живота си на опасност, защото считал, че с това отсрамва приятелите си пред автора на писмото, който, според въпросния човек, очевидно заслужавал повече внимание и грижа. Същият боледувал на смъртно легло, но интересното е, че после се натъжил, че приятелите му от Филипи научили за това и се били притеснили за него...

В един такъв контекст авторът казва „радвайте се в Господа, за мен не е досадно да ви пиша все същото, а за вас е безопасно“. Както и на други места, сме провокирани в логиката си. Ако за него не е било досадно да пише едно и също, може би за читателите му е било? Той посочва, че за читателите е безопасно. БЕЗОПАСНО?

Т.е. ако не прочетат „радвайте се в Господа“ ги дебне опасност? От какво естество, при положение, че дотук вече на всички е ясно, че тези хора живеят постоянно на ръба между този свят и онзи? „Опасност“ звучи малко неуместно за хора, които отстраняват погледнато търсят опасността и се колебаят дали да останат на този свят или не. Кое точно е „опасно“ за такъв вид хора? До степен авторът да им е писал и

друг път пак същото – „не губете радостта си от това, което сте приели, получили, изпитали с Господ“.

Някаква опасност налагала да се напомня дори на такива очевидно посветени хора. Естествено в този контекст, с този автор и с тези читатели (пък и с четящите тези редове) е ясно за каква опасност става дума. Смушаващото е подходът, с който авторът, а и читателите му, са се справяли с опасността. Става дума разбира се за невидима опасност, която те променя, така че животът те кара да станеш тъжен, огорчен циник. Това авторът е считал за достатъчно сериозно, че да пише от време на време на хората, които обичал с увещанието да се радват на своя Спасител (а „Спасител“ изглежда е било изпълнено с толкова конкретика в първи век!).

Но защо го чета с пауза? Хайде заедно – изправен си пред човек, когото обичаш до степен да отлагаш рая, с едната цел да му помагаш. Той пък е изправен пред желанието да ти се отблагодари достойно, но е безкрайно беден, преследван и понякога болен. В неговия град живеят хора, които последния път ти счупиха главата и ти лежа в кома. Сигурно същите не биха се поколебали да сторят същото и на твоя приятел. Властта в общия случай нехае. Всеки ден ви е подарен и на двамата.

Хайде сега намери думи за насърчение! Ама не много теологични или поне не всичките! В смисъл чудесно е, че вярваш, че Христос е възкръснал и е на небето – как иначе би оживял до днес – но животът има тази неумолима склонност да те убива всеки ден по малко и колкото и да се възстановяват клетките ти, те не се подновяват с абсолютно същото качест-

во както преди – ти старееш всеки ден. В духа е същото – „дори отбраните момци ще се уморят“. Дай насърчение, което има непосредствено приложение и което обновява.

Ами... „радвай се в Господа!“.

Ок. Това сме го чували.

Дай друго...

Ето тук идва паузата. Какво друго, което да е подобно на това? Случвало ли ти се е да търсиш синоним на нещо и точно в този момент да не го намираш, не защото не го знаеш, а защото просто не го смяташ за достатъчно подходящ, просто думата, която искаш да замениш ти се струва незаменима!? Има такива думи – точни! Не можеш да дадеш синоним на шест без пет. Шест без четири и шест без шест не са.

Откъдето и убеждението ми в паузата. Описаното дотук имаше за цел авторът на писмото да оживее пред очите ви. Това не е младежкият пастор, който се пробва тази вечер да претака зелето в душите на паството. Това е някакъв затворник с душевно бреме като планина, който си проправя път в Духа към обичните на сърцето му, познава всичката им неволя и моли небето перото му да запечата само букви, които дават живот в присъствието на смъртта и нейното уродливо братче – преследването на християните. И търсейки думите си авторът казва – радвайте се! ... (това съм го казвал, това го знаят, дали го чуват всеки път със свежи уши, дали има ехо в тях този израз? Какво друго да им кажа!?!?!?)... ами...

... пак ще кажа, радвайте се ...

Какво друго бих могъл да им кажа?

А ти какво друго би искал да чуеш?

ЗА ХОРАТА

Днес ще прочета един-два текста, които всички ние...

– Добре знаем! (смях)

Да, добре знаем. И така първо четем в Матей 9:

„Тогава Той влезе в една ладия, премина и дойде в своя си град. И, ето, донесоха при Него един парализик, сложен на постелка; и Исус като видя вярата им, рече на парализика: «Дерзай, синко; прощават ти се греховете». И, ето, някои от книжниците си казаха: «Този богохулства». А Исус, като узна помислите им, рече: «Защо мислите зло в сърцата си? Защото кое е по-лесно, да река: Прощават ти се греховете, или да река: Стани и ходи? Но, за да познаете, че Човешикът Син има власт на земята да прощава греховете (тогава каза на парализика): Стани, вдигни си постелката и иди у дома си». И той стана и отиде у дома си. А множествата, като видяха това, страх ги обзе и прославиха Бога, който бе дал такава власт на хората“.

Исус излекува един парализиран човек, но текстът ни казва, че Той видял вярата на тези хора. На кои хора? По-добре ще разберем това, като прочетем паралелния текст в Лука 5:

„И през един от тия дни, когато Той поучава-ше, там седяха фарисеи и законоучители, дошли от всяко село на Галилея, Юдея и Ерусалим; и сила от Господа бе с Него да изцелява. И ето мъже,

които носеха на постелка един болен човек, който беше парализиран; и опитаха се да го внесат вътре и да го сложат пред Него. Но понеже не намериха откъде да го внесат вътре, поради народа, качиха се на покрива, и през керемидите го спуснаха с постелката по средата пред Исус. И Той като видя вярата им, рече: «Човече прощават ти се греховете». Тогава книжниците и фарисеите почнаха да се препират, казвайки: «Кой е тоя, който богохулства? Кой може да прощава грехове, освен един Бог?». Но Исус, като видя разискванията им, каза им в отговор: «Защо разисквате в сърцата си? Кое е по-лесно, да река: Прощават ти се греховете, или да река: Стани и ходи? Но за да познаете, че Човешкият Син има власт на земята да прощава грехове, (рече на парализирания): Казвам ти: Стани, дигни постелката си, и иди у дома си». И на часа той стана пред тях, дигна това, на което лежеше, и отиде у дома си, като славеше Бога“.

От този текст разбираме, че става дума за вярата на мъжете, които са носели парализирания. Обърнете внимание обаче, че дори и в Лука да намираме по-точен разказ за чия вяра става дума, все пак и в двата текста Словото на Бога не пропуска да ни каже: „И Той, като видя вярата им...“. Искам да запомните тези текстове – Матей 9 и Лука 5. Следващия път, когато срещнете общоприетото и сякаш неподлежащо на коментар мнение, че видиш ли, вярата „е нещо интимно, то не се вижда, за него не се говори, то е нещо лично-персонално“ и т. н. спомнете си, че в действителност Словото ни казва, че Исус ВИДЯ вярата им. Искам да кажа, че когато преживяваш среща с Христос, няма начин това да не излезе навън, да не проличи. Но ако речете, че това си е мое

мнение, то поне текстовете в Матей 9 и Лука 5 не са мое мнение. Там пише, че Исус ВИДЯ вярата им. Аз вярвам по този начин. Аз вярвам, че вярата, когато я има, се вижда.

Само си представете картинката – „там седяха фарисеи и законоучители, надошли от всяко село на Галилея, Юдея и Ерусалим; и сила от Господа бе с Него да изцелява“ – мисля, че моментът е бил политически и стратегически. В смисъл, че именно водачите на Израел са стояли и слушали учението на Исус – ако спечелиш тях, печелиш целия народ. Седят те, слушат и гледат чудеса. И в тази, как да я нарека, църковна – не е, и религиозна не бих казал, но наистина божествена обстановка, някъде встрани, където тълпата оредява, четирима носят един свой приятел и се чудят как да го занесат до Исус. Накрая се промъкват отзад, потни и уморени качват носилката на покрива, развалят покрива и го спускат пред Исус. И Той „видя вярата им“.

Не знам какво мислите, но аз не разбирам, защо това е било нужно. В смисъл – защо е било нужно да постъпят така? Не можеше ли тълпата просто да направи място, да отстъпи, като вижда, че има носилка с болен? А законоучителите и фарисеите не видяха вярата на тези хора, но пък не пропуснаха да чуят „богохулството“ на Исус. Не мога да се отърва от усещането, че всички онези хора събрани там, слушащи учението на Исус от неговите собствени уста, с неговия глас, изказано най-вече с Неговия Дух... не знам, малко безчувствени ми изглеждат, някак неадекватни. Защо не се отдръпват? Защо пречат? Нали слушаха именно учението за състраданието, за прощката, за любовта ? Не ме разберайте неправил-

но – те не са пречели нарочно, те някак си са пречели въпреки себе си. Те не са пречели съзнателно. Просто... така се получи.

Сега искам да ви прочета един друг известен текст пак в Лука.

„След това Исус влезе в Ерихон, и минаваше през града. И, ето, един човек, на име Закхей, който беше началник на бирниците, и богат, искаше да види кой е Исус, но не можеше поради народа, защото беше малък на ръст. И завтече се напред и се покачи на една черница, за да го види; понеже през оня път щеше да мине. Исус като дойде на това място, погледна нагоре и му рече: «Закхей, слизай бързо, защото днес трябва да отседна в дома ти». И той побърза да слезе, и прие го с радост. И като видяха това, всички роптаеха, казвайки: «При грешен човек отседна». А Закхей стана и рече на Господа: «Господи, ето сега давам половината от имота си на сиромасите и ако някак съм ограбил някого, връщам му четирикратно». И Исус му рече: «Днес стана спасение на този дом; защото и този е Авраамов син. Понеже Човешкият Син дойде да потърси и да спаси погиналото»“.

Тук се говори за началника (!) на данъчните и на митничарите в град Ерихон. Словото ни казва кратко – „и богат“. Има си хас! Естествено! Но и презиран. Вижте реакцията на думите на Исус – „Пророк ли? Месия ли? Дойде и право при Закхей!?? Ти на това какво му викаш?“. Въпросът е, че според мен Закхей, колкото и богат да е бил, нещо му е липсвало. И това не е било одобрението на хората. Заемащите такива длъжности обикновено не ги е грижа мно-

го-много какво разправят за тях. И все пак, нещо го е подтиквало този Закхей да отиде да ВИДИ този Исус, за когото вече бил СЛУШАЛ. И естествено отива натам, накъдето и тълпата отива. И само гърбове. Никой не му прави място. Той обаче и не очаква друго, знае че няма да го пуснат. Този път хората пречат съзнателно. Та това е Закхей. И аз, и ти не бихме го пуснали да види Исус. Той обаче не се предава, отива напред, качва се на една черница и чака там да мине Исус и кортежа от народ... и в този момент се случва невероятното, онова съдбовно събитие, което остава в историята, в Книгата, остава за нас, онова, което променя живота на Закхей завинаги. Исус спира. И всички спират. Той вдига глава нагоре. И всички вдигат глава нагоре. После казва „Слизай бързо, че ТРЯБВА да отседна тази вечер у вас“ чувате ли сърцето на Закхей? А дишането му? Или не долавяте такава? А очите му? Премрежени, трескави!? Тълпата е смяяна и скандализирана (за кой ли път). Въпросът е, че Исус е точно такъв – „Човешкият Син дойде да потърси и да спаси погиналото“. Погиналото! Това, на което хората не възлагат надежда вече. Отхвърленото и мъртвото. Исус дойде за него – за онова, което среща гърбовете на хората. Но Исус е знаел! Той е знаел къде е Закхей. Той е чувал ударите на сърцето му, знаел е къде се намира. Исус е имал график: Ерихон – престой у Закхей!

Мисля, че ако ТИ искаш да ВИДИШ Исус, ти си в Неговия график независимо какъв си.

Искам да ви напомня и историята на жената болна от несекващо кръвотечение (Лука 8:43–45). Тя се крие. Тя няма право да бъде там, сред хората. Защото според Закона, тя е нечиста и всеки, до когото се

допре става нечист. В едно общество, обзето от идеята за ритуална чистота, това е бил сериозен грях, и ако я разпознаят рискува много. Но... тя не е имала какво да губи. Тя умираше. Затова тайно се приближава отзад, с вярата, че само ако **СЕ ДОКОСНЕ** до Исус, ще оздравее. И става! Тя оздравява на мига и разбира това с абсолютна сигурност в тялото и в душата си. В този момент обаче, Исус се спира и пита: „Кой се допря до мен?“ (като че ли не е знаел!?). На което апостолите отвърщат, че въпросът е неуместен, понеже не могат да се преброят всички, които го бутат, настъпват, пипат. Той казва: „Не! Някой се допря до Мен, защото Аз усетих, че сила излезе от Мен!“... сила излязла от Него, не когато десетки се допирали преди това, а когато **ЕДНА** се допряла... **С ВЯРА! И СИЛА ИЗЛЕЗЕ!!!**

Във всички тези истории виждаме решителността на тези, които вярват. Виждаме един парализиран и неговите приятели, един душевно неудовлетворен, търсец човек, една болна жена. И в трите истории, онези, които са около Исус – хората, обществото, дори религиозните лидери, не помагат с нищо на тези нещастници. Дори напротив, понякога пречат без да искат, друг път го правят нарочно, трети път общоприетото в обществото не ти позволява да стигнеш до Исус.

Въпросът е, че на Исус нищо не може да попречи да стигне до теб, ако **ТИ** искаш. И също така въпросът е, че **НА ТЕБ** нищо и никой не може да ти попречи, ако **ТИ ИСКАШ** да стигнеш до Исус.

Нека Той види вярата ти...

МИР

Искам отново да благодаря на Бог, че мога да Му се поклоня заедно с вас, че ви има и мога на това място с вас, пак казвам – да Му се поклоня. Но съм и малко тъжен, защото ни е последната вечер, утре си заминавам. Надявам се скоро пак да се видим.

Нека прочетем два познати текста от Лука. Обичам да чета познати текстове, защото знаете, че винаги Духът има какво още да ни покаже в тях.

„И между тях възникна пререкание кой от тях ще бъде най-големият. А Исус, като прозря мисълта на сърцето им, взе едно детенце, постави го при себе си и им каза: «Който приеме това детенце в мое име, Мен приема; и който приеме Мен, приема Този, който ме е изпратил, защото, който е по-скромен между всички вас, той е велик»“. (Лука 9:46–48)

Трудно се описва какво точно е детето. Можем със сигурност да кажем поне това, че детето се доверява на родителите си най-естествено и в сърцето му има някаква увереност и сигурност по отношение на добрата ръка, която го държи, топлатата печка и нейната топла супа вкъщи, топлите терлици... има една безгрижност и мир в детското сърце, които ние постепенно губим впоследствие.

Исус го дава за пример на скромност и непретенциозност, неамбициозност. Е, състезават се с колелета, сравняват си куклите, но съревнованието, конкуренцията, които храним в сърцата си по-късно са чужди на децата. Чужди са им и затова децата са без-

грижни и по-щастливи от нас, чиито мир ни отнемат състезанията, в които участваме! И въобще, не че не можем, но трябва да подберем все хубави и много думи, за да опишем това детско сърце, което Исус дава за пример. По-лесно ни е да кажем, че самият израз „като дете“ е по-красноречив от всички определения за това какво е детското сърце и ни е достатъчно да кажем за някого „той/тя е като дете“ в най-добрия смисъл на сравнението – този на сърцето – за да разберат веднага всички, че хвалим този човек за качества, които възрастните изгубват в един момент. Ако имаше сега между нас малко дете Исус пак би го взел и сложил за пример по средата, между нас. Но вижте само израза, който използва – „Който приеме това детенце в мое име...“, в какъв смисъл е това – да приемеш това детенце!? Т.е. Исус не казва да вземем пример от детенцето, да му подражаваме, да се поучим от него, да се взрем в детското сърце и да извлечем поуки. Той казва да го *приемем*. Аз се сещам само за едно друго подобно приемане, за което Исус често говори – това на самия Исус. И това приемане знаем какво означава – ново раждане, преобразяване, нов живот от Бога. А сега изведнъж – „приемане на детенце“. Продължението е само по себе си цяло откровение – „*Който приеме това детенце в мое име, Мен приема...*“. Исус заявява, че Той е детенце. Да, именно това казва. Аз и ти на драго сърце искаме да приемем Исус в душата си, в сърцето си и в живота си, но... едно детенце!? Без да знаем, съпротивата ни да приемем Исус-детенцето в себе си е съпротива срещу онзи мир, който изпитва детското сърце. Исус заявява, че Той също има този мир. Той обаче не спира дотук – „...и който приеме Мен, приема Този, който ме е пратил, защото, който е по-скромен между всички вас, той е велик“. Или

иначе казано: Детенце = Исус = Бог велик. Дълбоко в сърцето на Троицата, там където ние не можем дори да надникнем, царува детският мир. Знаем, че когато всички стигнем там при Него, ще се обърнете към мен и ще ми кажете: „Ти беше прав! Наистина ти не беше способен с думи да опишеш това, което се беше наел да говориш!“ ... когато стигнем там Бог ще бъде „все во все“ и онова, което сега със запъване само налучкваме (и пак е вдъхновяващо!) ще бъде реалност в самото ни естество. Павел говори за този Божий мир, казва че него „никой ум не може да схване“ (Филипяни 4:7).

А сега Лука 10:1–6:

„След това Господ определи други седемдесет души и ги изпрати по двама пред себе си във всеки град и място, където сам Той щеше да отиде. И им каза: «Жътвата е изобилна, а работниците малко; затова се молете на Господаря на жътвата да изпрати работници на жътвата си. Идете: ето, аз ви изпращам като агнета сред вълци. Не носете нито кесия, нито торба, нито обувки и никого по пътя не поздравявайте. И в която и къща да влезете, първо казвайте: Мир на този дом! И ако бъде там някой син на мира, вашият мир ще почива на него; но ако няма, ще се върне към вас»“.

Това е началото на мисионерството. Исус ги кара да се надяват изцяло на добрия случай, да не си взимат кесии, резервни сандали и даже нещо доста странно – да не поздравяват никого по пътя си. Аз това мога най-добре в контекста на Близкия изток да го разбера, където всеки „малък разговор“ може

да се превърне в едночасово бърбене за какво ли не – „Здравей как си?, Добре, а ти?, Бива, ама леля ми като ходи в Сихем миналата седмица...“ и т. н. и т. н.

(смях)

Исус не е искал да се разсейват, а да са съсредоточени в задачата, която е била по-важна от всичко. Пратени като овце посред вълци. Някои от нас много голямо ударение поставят на тези думи – ауу, виждаш ли сега как вълците това, пък онова, а ние овците, горките и т. н. Други пък не им обръщат достатъчно внимание, един вид смятат, че светът не е толкова вълчи спрямо тях, дори и да са истински християни. А аз мисля, че Исус просто казва един факт, който да имаме предвид – ти си дете, ти си агне, а около теб има и доста вълци, и какво от това? Нали Бог е с теб! Имай го предвид, но не драматизирай, това е идеята. После следва наистина интересното – *„И в която и къща да влезете, първо казвайте: Мир на този дом!“*. Евреите така се поздравяват, с „Шалом!“, но не мисля, че Исус просто им казва да се държат възпитано. То ако Исус трябваше и да ги възпитава тези Петър, Андрей и т. н.! Вярвам, че когато сме духовни, ние сме и възпитани. В действителност Исус не им заръчва да казват „Добър ден!“, когато влизат в нечий дом. Защото после пояснява, че техният мир *наистина* се прехвърля на хората, с които се срещат... а за това какво ще кажете!? Казва също *„ако там има някой син на мира (благоразположен към мир), вашият мир ще почива на него“*. В действителност това трябва да означава *„ако някой там приема добрата вест, че Месия дойде и царството наближи...“*. Т.е. тази благоразположеност към мир е благоразположеност да бъде приет Исус. Логично е,

ок, но забележете, че никъде другаде нямаме в евангелията знак на равенство между Исус и Мира. Исус = Мир. Благоразположеност към Мир = благоразположеност към Исус. Знаем, че пророците наричат Исус „Княз на Мира“ – т.е. Той има Мир, носи Мир, владее над хора с Мир, защото Той им е осигурил Мир. Мир. Това не е спокойствие, не е успокоение, не е дори утеха, това е много повече – говорим за МИР.

Онези, които имат този Владетел на Мира в себе си предават на слушателите си този мир. Добре, ами ако не те слушат!? Ами ако ти се нахвърлят? Ами ако те обиждат, заради вярата ти? Ами ако стане разговорът тягостен, конфузен? Ами ако ситуацията стане натегната? Всички сме чували да казват ‚едикой си ми ограби мира, изгубих мира си в едикоя си ситуация‘. С Исус можеш да избегнеш това – *„но ако няма (такъв човек), (мирът ви) ще се върне към вас“*. При Исус, ако правилно разбираме, няма как да изгубим мира си!?! Ние предлагаме своя мир на хората с думи, с усмивка, с дела, с внимание, със себе си. Ако не ни приемат (т.е. не приемат мира ни!), да не се огорчаваме, нашият мир си остава в нас, никой не може да ни го отнеме, *„мирът ви ще се върне на вас“* – няма я описана възможността поради отхвърляне, отблъскване, хули и прочее да загубим мира си. Божият мир не може да ти бъде отнет, каквото и да става, той винаги се връща в теб.

Има само един начин да не можеш да фалираш, ако си инвестирал в нещо или някого, а нещата не са потръгнали – да имаш неизчерпаеми инвестиционни ресурси. Ако вложиш 100 лева и загубиш, не губиш нищо, само ако имаш безкрайно богатство. Не прос-

то богатство с много, много нули. Не! Богатство, което няма край – като самия Бог.

Според Исус ние имаме това богатство, ние имаме този Мир. Ти как мислиш?

ЕЗИЦИ

„Пилат нареди на кръста да поставят и надпис: «ИСУС ОТ НАЗАРЕТ, ЦАРЯТ НА ЮДЕИТЕ». И тъй като мястото, където разпънаха Исус беше близо до града, а надписът бе на еврейски, латински и гръцки, много юдеи го прочетоха“. (Йоан 19:19,20)

Аз не знам еврейски, не знам латински и не знам гръцки. И не само не го считам за недостатък, безразличен съм. Това обаче не е кокетството на прос- така.

Живото Слово било разпънато под надпис на три езика и иронията е, че по-късно те станали догматични и били обявени за единствено способни да предават божественото откровение. Иронията продължава и с приемането на славянския като, видите ли, способен и той да предава истината – не настъпва промяна във възгледа за свети и несвети езици. Просто наборът нараства. На Бог му е посочено на какви езици да говори. Вавилон ли? Сега ще видиш един Вавилон... Бог бива регулиран, след като го етикетират на Голгота. Хората прочели на три езика, че това бил юдейският цар. И какво от това? Естествено надписът бил за подигравка, но подигравката се обърнала срещу тези, които го написали, понеже бил самата истина. С други думи, владеещият трите езика Пилат или съответният писар, владеейки ги и дори изписвайки самата истина на три езика... не я разпознава. Естествено може да се възрази, че има хора, които владеят и трите езика, но познават и истината. Между двете обаче няма пряка връзка. Апостолите са били слабо грамотни, без един, който изповядва, че образоваността му не го е довела до

истината. Образоваността му в Закона на староеврейски, за да бъдем точни.

А между познаването на истината и образоваността няма пряка връзка, понеже живеем в Нов Завет. Днес, носителят на истината не е камък, не е хартията и не е дори самият език. Новият Завет заявява, че Бог записва истината си на човешки сърца. Прави го с Духа си. После изпраща тези сърца като свои писма до други хора, избрани, които прочитат тези писма-сърца и на свой ред стават живи носители на истината (II Коринтяни 3:2,3).

През това време някой грижовно заучава падежи или изписва буквата *ламед*, чете гръцки библейски лексикон, убеден, че в това има висока добавена духовна стойност. И днес мнозина мислят, че някаква замъглена от преводите истина може да се разбере, научи и преживее единствено с разбиране на оригиналните текстове на откровението. Някакъв вид вулгарен гностицизъм – гледай сега, ще ти обясня какво значи това, ти не го разбираш, обаче аз знам гръцки, мене питай!

Бог бива обвързан с някакъв носител, който няма духовна стойност сам по себе си. Това Бог не приема! Той решава в Новия Завет да не бъде както в Стария – вече никой не бива да бърка опаковката със съдържанието. Дори и в старо време Еремия заявява, че е възможно самият Закон да бъде превърнат в чиста лъжа от перото на книжниците (8:8), но този съвет никой не чува – белег за вездесъщото желание на човека (не винаги съзнателно, но показателно!) да си обясни Бог, а не да бъде пленен от Бога. Понеже именно това е, което Бог иска – да те плени и да об-

щува с теб в Духа, „без говорене, без думи, без да се чуе гласът им, тяхната вест е излязла по цялата земя и думите им – до краищата на вселената“ (Псалми 19:3,4).

В действителност на онези, които се прехласват пред староеврейския или старогръцкия бих казал, че няма носител, който да ти открие Бог, освен Светият Дух, т.е. пак самият Той, лично, в сърцето ти, посредством невъобразимия брой вероятни житейски ситуации, в които да ти нашепва как Той би реагираше, кое би стопило сърцето му, какво би нахранило духа на ближния ти. И тези преживявания са океан, те са толкова „огромни“, че умът не съумява да ги запомни, обгърне, сублимира до 2+2, за да възпроизведе после усещането едновременно за съкрушеност и благодарност, за докосване до Съвършено Другия или до Съвършения Друг.

Не, с ум не става, Бог дори не иска да става. Той иска да остави златен пращец от себе си в сърцето ти, където именно, според Павел, Бог пише своите думи. На какъв език, с колко падежи, с какви полисемични думи? Това са смешни въпроси, разбира се, за онези, които разбират за какво говоря. Човешкият език, колкото и да ни отличава от животните, е самият той страшно белязан от падението ни. Като всяко нещо. Нима не помним, че всичко, до което се докосва прокаженият става нечисто?

И все пак Бог ползва език, за да ни обясни, ще каже някой. Бог обаче не разчита на езика и не кодира в него своите тайни. Странно как има хора, вярващи в тази християнска кабала. Христос казва на Синедриона:

„Говорих открито на всички, винаги съм проповядвал в синагогите и в храма, където се събират всички юдеи. Не съм говорил нищо скришом“. (Йоан 18:20)

И защо днес би постъпвал различно?

Има ли други две професии, освен тези на лекаря и на преводача, които да се занимават толкова пряко с последствията от две проклетия – това от Градина-та и това от Вавилон? Благородна задача и благодарение Богу, често успешна. Но проклетията не могат да бъдат превъзможнати окончателно освен от Духа. Той дава здраве на тялото и душата ни, а и Той ще възкреси това тяло след смъртта. Как? Тайна! Може би искаш с уравнение да ти се представи?! Духът е и който пише на сърцата ни по начин, който позволява на други хора да четат в нас (и ние в тях). Как? Друга тайна...

„Ето как трябва да се гледа на нас: като на Христови слуги и хора, на които са поверени тайните Божи истини“. (I Коринтяни 4:1)

Учителят и пастирът се очаква да разбират как става това записване на тайни в сърцата, и после – разчитането им и разпространението на истината, чрез сърца-писма. Една от най-страхотните заблуди е да забравим, че нашият Бог е Дух. Любимо занимание на херувима, който хвърля сянка (Езекиил 28:16) е да хвърля сянка точно върху тази истина.

Този текст прочетоха неколцина, а той беше написан на български.

СМИРЕНИЕ

От известно време искам да разгледаме две думи – смирен и примирен. Тези две думи ме преследват от дни и ми говорят някъде навътре, надълбоко. На български те са много близки, делят ги само различни представки – с- и при-, иначе и в двете присъства думата „мир“. Разбира се всекиму е ясно, че макар и близки, тези две думи означават различни състояния, но бих искал да разберем колко различни са те наистина. Нека прочетем най-напред II Коринтяни 7:6-16 (в съвременен превод):

„Но Бог, който утешава смирените, утеша и нас с идването на Тит и не само с идването му, а и с утехата, която вие сте му дали. Той ни разказа как жадувате да ни видите и съжбялявате за това, което сте извършили, а също и колко сте загрижени за мен, което ме зарадва още повече. Не съжбялявам, че написах писмото си до вас, дори и ако то ви е натъжило. А дори и да съм съжбялявал, сега виждам, че то ви е натъжило само за кратко. И сега съм радостен, не защото бяхте натъжени, а защото тъгата ви ви накара да се покаете. Вие бяхте натъжени така, както Бог искаше, и не бяхте наранени от нас по никакъв начин. Тъгата, която Бог желае да имате, кара човек да се покае, без да съжбялява, и това води до спасение. Тъгата обаче, която светът има, носи смърт. Вижте какви ви направи тъгата, която Бог желае да имате: по-сериозни, с голямо желание да оправдаете себе си, възмутени, страхуващи се от последиците, жадуващи да ме видите, загрижени за мен, копнеещи да се постъпва справедливо. Вие доказахте, че сте невинни във всичко това. Писах ви не заради този, който е сторил зло,

не дори заради този, на когото е сторено зло, а за да разберете пред Бога колко сме загрижени за вас. Ето защо бяхме успокоени. И в успокоението си се зарадвахме още повече, когато видяхме колко щастлив беше Тит за това, че всички му бяхте помогнали да се чувства като у дома си. Аз ви бях хвалил пред Тит, а сега нямаше защо да се срамувам от хвалбите си. Защото както беше истина всичко, което ви говорихме, така и хвалбите ни за вас пред Тит се оказаха основателни. А неговата обич към вас е дори по-силна, когато си спомня как всички сте били готови да му се подчините и сте го посрещнали с голямо уважение и почит. Щастлив съм, че мога да ви се доверя напълно“.

Днес много се говори за радост. Радост в Духа, радост в Бога. Мое дълбоко убеждение е, че човек без радост не може да живее и дано това, че често поставям под съмнение израза и изворите на радост по църквите да не ми е спечелило имиджа на вечно недоволен, постоянно съмняващ се, скептичен и въобще неприятен чичко с претенции за проникателност. Така или иначе това е за предпочитане пред онова лековерно отношение към християнския живот като към една „помазана“ халелу-вантюра, в която Бог от пазител (какъвто Той действително Е) е превърнат в уредник. Безрадостният човек е слаб християнин, защото не разбира, че бремето на Исус е леко, а игото му – благо, но пък човекът, преследващ обезателно радостта в Духа, дори тогава, когато Духът е наскърбен, е в още по-лошо положение – неговата радост не е в Духа, дори и да е в името на обещаната от Духа радост.

Защо въобще се задълбавам в това, като някакъв

досаден психолог? Защото живеем в свят на лъжа, защото дяволът не е мит, защото тъмните сили са реалност и ако има някой, който да е на мушката им, това са именно християните. Тяхна главна цел е да променят мисленето на християните. Така е било и с коринтяните. Павел им пише писмо, с което се опитва строго да им покаже в какво са се отклонили от истината. Те се натъжават. Това изглежда е бил много решаващ момент. Криза някаква. Самият Павел казва: „*Не съжалявам, че написах писмото си до вас, дори и ако то ви е натъжило. А дори и да съм съжалявал, сега виждам, че то ви е натъжило само за кратко*“, т.е. Павел в един момент се е уплашил да не би писмото му наистина да има трайни отрицателни последици и да тласне коринтяните далеч от това „трудно учение“. Притеснил се е, казвал си е сигурно – „Какво направих? Защо ги спънах? Сега как да възстановим вярата им, доверието им в нас?“. За известно време, самият Павел е съжалявал за писмото си. Това време е било времето, в което се е разиграла най-истинската и най-класическа борба в християнското сърце, в случая в сърцата на коринтяните. Това е моментът, в който разбираш истината за себе си и тя, естествено, е оскърбителна. Докарва тъга. Не радост. Самата радост се явява следствие, функция от избора, който правиш *след* натъжаването си.

Бог следи *този* избор, Бог търси *тази* истинност. Хората търсят радост и щастие на всяка цена. Ако Бог нарича себе си Любов, то ние, хората, сме готови всяка любов да наречем Бог. Защото сладострастието не се отнася единствено до плътта, но повече до духа ни – то е онова ненаситно преследване на „приятно преживяване“ и когато то е облечено в религиозни дрехи, толкова по-добре. Не може ли Бог

да даде радост даром и без да има нужда от такива „избори“, „вододели“, „скърби“? Не е ли Той Любков?... Такива са въпросите на незрелия християнин. Зрелият чете Библията и намира в нея истината, за себе си, за хората, за Пътя, начертан от Исус и извървян от Павел например, който повлича след себе си хиляди християни, сред които и коринтяните. Да но повлече и нас!

Павел натъжава читателите си, което пък натъжава самия него, но само за малко. Когато коринтяните правят правилния избор, в тях идва радост и съответно Павел също намира утеха и радост. Защото Истината винаги е изстрадана, винаги е платена.

„И сега съм радостен, не защото бяхте натъжени, а защото тъгата ви ви накара да се покаете“.

Естествено, че Павел не се радва на натъжаването на коринтяните, защото християнството не е да бъдеш самоцелно скръбен, тъжен, лишен и смазан. Тези, които се радват в някакво постоянно състояние на оскърбление и дори наричат това подвиг, имат нещо сбъркано в духа си. Не, Павел се радва на резултата от натъжаването. То, казва, *„ви накара да се покаете“*. Понеже казва *„вие бяхте натъжени така, както Бог искаше, и не бяхте наранени от нас по никакъв начин“*, т.е. всичко излязло за добро, поради *отношението*, което показали към скръбта коринтяните. Павел се радва и обобщава чрез един от най-известните стихове в новия завет:

„Тъгата, която Бог желае да имате, кара човек да се покае, без да съжбява, и това води до

спасение. Тъгата обаче, която светът има, носи смърт“.

Тук нещата са много наситени, Павел въвежда идеята за два вида тъга, за два начина на преживяване, които външно изглеждат еднакви – човек е натъжен, но *вътрешно те са коренно различни*. Когато човек се огледа в Божието огледало може или да съжали, че е толкова грозен в Божиите очи, или да съжали, че е толкова грозен по принцип. Двете реакции отвеждат в различни посоки. Но вижте как ги нарича Павел – тъга по Бога и светска тъга. Навежда ли ви това на мислене в категориите горе/долу? Бог е горе, светът е долу. Когато човек тъжи по Бог, той поставя на първо място небето, спасението си, всичко Божие, всичко, което не е от този свят и което може би този свят смята за глупост, за напразно губене на сили, всичко, което този свят презира. Когато човек тъжи със *светска тъга*, това говори за тъга по нещо от този свят, по нещо, което преминава, временно, тленно, за да не кажем противно на Бог и грешно. И аз казвам, че изборът е наш как да посрещнем противоречията в живота, как да избегнем начина, по който тъжим, защото според определението на Павел, начинът по който сме натъжени е част от основния християнски избор, а именно – искам ли да отида на небето, да се спася, или нещо от този свят ми е по-скъпо?

„Вижте какви ви направи тъгата, която Бог желае да имате: по-сериозни, с голямо желание да оправдаете себе си, възмутени, страхуващи се от последиците, жадуващи да ме видите, загрижени за мен, копнеещи да се постъпва справедливо. Вие доказахте, че сте невинни във всичко това“.

Харчат се пари, правят се програми, изпълняват се планове, организират се конференции, срещи, възлагат се надежди на тази или онази християнска инициатива, с една едничка заявена цел – изграждането на траен христов характер у светиите. И какви са резултатите? Няма да коментирам. А начинът да се расте, и то с големи крачки, винаги е бил там – в Библията. Вижте какво произведе у коринтяните наскърбяването им от това, че са се оказали в действителност едни посредствени и плътски християни, както със сигурност ги е описвало писмото на Павел. Рядкост е Павел да възкликва зарадван, освен пред Божиите планове, например за Израел. Тук обаче Павел е страшно насърчен – ще цитирам стария превод – *„това наскърбяване, какво усърдие породило във вас, каква защита (себеочистване), какво негодувание (срещу греха), какъв страх (от Бога), какъв копнеж (за святост и истина), каква ревност (за Бога), какво наказание (на греха)“*. Да, само какви! Този текст ни представя израстването на коринтяните. Израстване породено от... натъжаване. Дали няма нещо сбъркано в християнските програми, които никога не постигат това, което Павел постига с едно писмо? В крайна сметка кое благославя повече – Духът (това писмо на Павел) или безкрайните схеми, инициативи и прочее?

Примиреният и смиреният човек, външно също много си приличат – и двамата не роптаят. Продължават напред, единият обаче има стоическата мъдрост на Соломон, в която няма радост, а другият е човек с радост и с душа, пусната на свобода да се рее в един необятен простор, който не може да бъде описан с думи, защото не може да бъде разбран от човешкия ум. Простор голям, като Божий мир.

Примиреният си казва: „Е, какво пък. Ще продължим и така. Ще се оправим. Няма страшно, човек не може всичко да има. Живи и здрави да сме“. Смиреният... нищо не си казва. За него въпросният дразнител, въпросното препятствие не е вече обект на размисъл, пред него се е открила *друга гледка*, която го е пленила и е засенчила всичко. Той не само е надмогнал трудността, тъгата, препятствието, противоречието, пред което е бил изправен, той е вече далеч напред. Той не е в при-мирие, той е с-мир-ен. Той не е във временно затишие, в едно напрегнато очакване на следващия „удар на съдбата“, но е „с мир“. Той е в мир. С Бог, със себе си, с живота си. Той не оплаква, както примиреният, съдбата си, участва си, ориста си, пропуснатите възможности, отлетялата младост, лошия си шеф, неразбрания си партньор в живота, лудите съседи и т. н. Те вече *не могат да го засегнат*, защото смиреният човек *не е тук*. Павел говори за „Бог, който утешава смирените“. Смиреният човек знае, че е смирен и не се срамува да го каже. Той познава, че е смирен по мира, който има в сърцето си при всички обстоятелства.

Търсиш радост? Мир? И аз ги търся.

Нека ги търсим заедно.

При Павел и при коринтяните.

ПСАЛМ 60

Това е евангелието от Йоан и ние четем най-известния стих от Библията:

„Защото Бог толкова възлюби света, че даде своя единороден Син, за да не погине ни един, който вярва в него, но да има вечен живот“.

Този стих противоречи на възпитателните методи на най-реномираните колежи, университети и педагози по света. Всяка консервативна педагогика на този свят е изградена на принципа – положи старание, работи, жертвай от себе си и след това ще получиш възнаграждението си, наградата си, ваканцията си. Всички строги и загрижени, мъдри и разумни родители в този свят не глежат децата си, а поставят ясни условия, след чието изпълнение ще има някаква награда, която им харесва – подарък, екскурзия до интересно място и т. н.

Е, Бог не спазва нито един от тези мъдри и разумни възпитателни съвети, поради простата причина, че ключовата дума и ръководен мотив в този текст не е Божията пресметливост, разумност и предвидливост, а това, че „...*Бог възлюби...*“. Бог възлюби! И когато Бог обича, това не е въпрос на пресмятане и пестеливост, защото Бог е щедър! Питам – кои родители биха подарили на детето си подарък, биха го затрупали с благини, ако *предварително* знаеха, че детето им ще бъде неблагодарно за всичко сторено!? Кой е готов да жертва живота си, ако знае, че това ще бъде повод за безброй подигравки!? Защо Отец не пресметна каква част от света ще приеме жертвата Му и съразмерно с това да нарани Сина!? Например

да му отреже единия крак или едната ръка – нима тази кръв не можеше да стигне, за да изкупи онези, които щяха да повярват?

Нима Бог не можеше да седне и добре да си направи сметката? Но истината е, че моят и твоят грях изискват не осакатяването на Божия Син, а неговата смърт. Понеже грехът заслужава смърт. Затова Бог не може да пресмята, затова не може да се скъпи, затова не може да е мъдро-разумен в обичта си към нас, затова Той е имал прост избор – да ни „възлюби докрай“ или... или?!? **БОГ НЕ МОЖЕ ДА ИЗБЕРЕ ДРУГО ОСВЕН ДА НИ ОБИКНЕ С РИСК ЗА СОБСТВЕНИЯ СИ ЖИВОТ!!** Защото Бог е любов.

Затова именно неговото възпитание, неговата педагогика е по-различна и от най-превъзходните форми, които приема педагогиката в този свят. Бог дава *предварително* с риск да ни разглези и да не сме благодарни. Бог ни обикна, „когато ние бяхме още грешни“. Бог се жертва, когато ние не питахме за Него. Понеже е Бог. А ти как обичаш? Правиш ли си добре сметката? Така, че да излезеш сух от водата, невредим!? Ако може да се жертваш, но безопасно...!? Бог не пресмята, когато обича, Той се предава цял – за да имаме ние с теб вечен живот. А дали жертвата му *стига* за това ние с теб да имаме вечен живот? Е, не вярвам в това отношение Бог да е толкова непресметлив. (Смях)

Сега искам да ви върна към Псалм 60, който прочетохме в самото начало на събирането ни.

„За първия певец, по лалето на свидетелството. Песен на Давид за поучение, когато воюваше

против средноречна Сирия и совска Сирия, Йоав се върна та порази дванадесет хиляди едомци в долината на солта.

*Боже, отхвърлил си ни, смазал си ни;
Разгневил си се; възвърни ни.
Потресъл си земята, разпукнал си я;
Изцели проломите ѝ, защото тя е разклатена.
Показал си на людете си мъчителни неща;
Напоил си ни с вино до омайване.
Дал си знаме на ония, които се боят от Теб,
За да се развява, защото е истината. (Села).
За да се избавят твоите възлюбени
Спаси с десницата си, и послушай ни.
Бог говори със светостта си; затова, аз ще
тържествувам;
Ще разделя Сихем, ще размеря долината
Сокхот;
Мой е Галаад, мой и Манасия,
Ефрем също е защита на главата ми,
Юда е скиптър мой;
Моав е умивалникът ми,
На Едом ще хвърля обувката си;
Възклищавай за мене, филистимска земя!
Кой ще ме въведе в укрепления град?
Кой ще ме заведе до Едом?
Не Ти ли, Боже, който си ни отхвърлил,
И не излизаш вече, о Боже, с войските ни?
Помогни ни срещу противника,
Защото суетно е човешкото избавление.
Чрез Бога ще вървим юнашки,
Защото Той е, който ще стъпче
противниците ни“.*

Искам бавно да прочета отново въведението към псалма – за първия певец (т.е. в храма сред певците е

имало един солист, такъв какъвто ще видите на концертите в зала България или в НДК – той е стоял отпред и е пеел най-много от всички и тази песен е била написана специално за него), *по „Лалето на свидетелството“* (пред други псалми понякога пише по „Кошутата на Зората“ или по „Не разорявай“ – очевидно сборници с песни, като нашите сборници, но с доста поетични и нерелигиозни заглавия, какво ще кажете?), *песен на Давид за поучение* (много обичам песните, които след като ги изпееш и си получил някакво поучение – песни които приличат на проповеди), *когато воюваше против средноречна Сирия и совска Сирия, Йоав се върна та порази дванадесет хиляди едомци в долината на солта* (т.е. тази песен е написана по време на война, в някаква необичайна и както ще видим заплетена ситуация).

А сега искам да ви обърна отново внимание на факта, че това е песен. Песен, която мисля, че ние не бихме пели в нашето събрание и която съм почти сигурен, че не би била изпята в нито една от големите софийски църкви – вижте я само как започва и си представете някой да пее това на служба:

*„Боже, отхвърлил си ни, смазал си ни;
Разгневил си се; възвърни ни.
Потресъл си земята, разпукнал си я;
Изцели проломите ѝ, защото тя е разклатена.
Показал си на хората си мъчителни неща;
Напоил си ни с вино до омайване“.*

Песен! При това за първия певец-солист!

Давид е на война, но очевидно нещата нещо са се объркали. Нещо е станало или става в момента. Има

някакви лоши новини или лошо развитие в битката, или във войната като цяло. Има някакъв проблем с морала и мотивацията на войниците, или с колесниците, или може би с внезапно увеличил се брой на сирийците, или някакво моментно поражение и отстъпление, или болест в стана, или липса на продоволствия, или лоши новини за реколтата в Израел. Не знаем. Давид си дава сметка, че Божието присъствие поради някаква причина се е оттеглило от войската на Израел – *„Боже, който си ни отхвърлил и не излизаш вече, о Боже, с войските ни“*.

Представете си ситуацията – Давид е в своята бойна шатра от кози кожи, около него са „давидовите силни“, някаква тъга, напрежение има във въздуха, идват вестоносци с лоши новини, от една страна нещо става с войната със сирийците, от друга страна пристига вест за нападение в гръб – този път са едомците. Трудно си представям как Давид точно в този момент, сяда, взима парче пергамент и започва да пише този псалм. По-скоро го виждам как, слушайки вестоносците и гледайки угрижените лица около себе си, става, поглежда нагоре със затворени очи и започва... да пее! Да изригва думи право от сърцето си към Бога! С въпроси, несъмнено! Но и с каква дързост и водителство от Духа!

Той пее: *„Боже, отхвърлил си ни, смазал си ни; разгневил си се; възвърни ни. Показал си на хората си мъчителни неща; напоил си ни с вино до омайване...“* и едновременно с това: *„Дал си знаме на ония, които се боят от Теб, за да се развява, защото е истината“*, във време когато знамената са били изключително и само бойни знамена, а не държавни, позоваването на знамето тук е призив за бой (но къ-

де си тръгнал? нали казваш, че Бог те е оставил!?), знамето е връчено и е връчено, не за да стои сгънато в скрина, а за да се РАЗВЯВА, и това знаме, не е знамето на израилевите войски, това знаме е знамето на Този, който стои в основата на всички духовни войни и войски – това знаме е Истината. То **трябва** да се развява, защото е Истината. Истината трябва да бъде развявана, тя е нашето бойно знаме.

Села! Тоест усилените музиката!! Става горещо, инструментите свирят по-силно, знамето е вдигнато, истината се развява, тръбите свирят за атака!!!

„да се избавят твоите възлюбени, спаси с десницата си и послушай ни!“

Представете си сега за миг лицата на онези около Давид, в онази бойна шатра. Очите им вече не гледат в пода, а се взират в Давид. Някои се чудят какво става. Други вече знаят, понеже са го виждали и друг път такъв и очите им се пълнят със сълзи, тръпки ги полазват. Предчувстват какво следва – **СЕЛА! УСИЛЕНЕТЕ МУЗИКАТА!!!**

„Бог говори със светостта си; затова, аз ще тържествувам“

Ще тържествуваш!? Ще се радваш!? Какво точно става? Горкият Давид, тежестта на ситуацията го смаза психически! Не, не това са мислите на евреите около Давид. Това са нашите мисли, когато не се оставяме Духът да ни пренесе в онази обстановка и когато не можем да си представим пренасянето на самия Давид в една друга реалност или така мислим, когато просто никога не сме изпитвали това, което

той е изпитал тогава – посещението на Бога. *УСИ-
ЛЕТЕ МУЗИКАТА!!*

*„Ще разделя Сихем, ще размеря долината
Сокхот;
Мой е Галаад, мой и Манасия,
Ефрем тоже е защита на главата ми,
Юда е скиптър мой;
Моав е умивалникът ми,
На Едом ще хвърля обувката си;
Възклищавай за мене, филистимска земя!
Кой ще ме въведе в укрепения град?
Кой ще ме заведе до Едом?
Не Ти ли, Боже, Който си ни отхвърлил,
И не излизаи вече, о Боже, с войските ни?
Помогни ни срещу противника,
Защото суетно е човешкото избавление.
Чрез Бога ще вървим юнашки,
Защото Той е, който ще стъпче
противниците ни“.*

В момент на отчаяние, когато Бог не излиза с войските, Давид прекроява граници, изрежда потенциала на Израел – Галаад, Манасия, Ефрем и разбира се скиптърът Юда, присмива се на враговете от Моав, на атакуващите в гръб едомци заявява, че ще им хвърли обувката си – очевидно някакъв израз на презрение, обръща се към най-неумолимия израилев враг – филистимците – и ги призовава !?!!? да го хвалят !?!!? Пита: „кой ще ме вкара в укрепените градове на сирийците, кой ще придружи военния поход до Едом?“ и сам отговаря: „Не Ти ли, Боже, който си ни отхвърлил, и не излизаи вече, о Боже, с войските ни?“. Какво е това!? Лудост? Наглост!? А може би просто искреният вик на един човек, кой-

то познава неизменната любов на Бог, любов която не се щади и е винаги насреща!? Когато Бог не е с нас, кой друг може да е с нас!??

„Помогни ни срещу противника, защото ние добре знаем, че е суетна човешката помощ!“

Колкото и отчайващо да е положението, ние няма да прибегнем до човешки методи, до човешка помощ, до „по някакъв начин“. Ние отново и отново ще положим упованието си на Теб! **УСИЛЕТЕ МУЗИКАТА!!**

*„Чрез Бога ще вървим юнашки, защото Той е, който ще **стъпче** противниците ни“.*

Не знам дали вие ги виждате, но аз ги виждам как един по един всички излизат от палатката, всеки хванал меч си и тичащ след Давид, повел ги в решителна атака срещу стъписаните сирийци. Необуздани, несразими, обладани от Духа на Бога, неспособни да се спрат, осъзнаващи, че спънките са в миналото, а сега е ред на победата. Докато сирийците претърпяват грозно поражение (не можете да си представите какво им се е случило в този ден), в далечината се вижда праха от тичащите в южна посока хиляди евреи начело с Йоав – дванадесет хиляди едомци ще бъдат стъпкани в долината на солта...

По-късно, край лагерния огън, край печените агнета и дамаското вино, няколко човека се събират да запишат песента, която реши битката... за първия певец, за поучение... за нас!

„Защото Бог толкова възлюби света, че даде

своя единороден Син, за да не погине ни един, който вярва в него, но да има вечен живот“.

Ще развееш ли истината в своя живот!? Често очакваме Бог да ни даде някакъв знак, нещо да направи, с което да се убедим, че Той е с нас и да се захванем да воюваме. Истината е, че Той вече ни е дал и знака, и наградата – вечен живот. В рая. Ти имаш рая, а се безпокоиш дали имаш някакви по-малки неща. Такъв е Той. Дава предварително. Сега за нас остава да вървим напред с тази Истина.

ДВЕ МОРЕТА

Днес искам да говоря за две морета. Става дума за две случки, които са тясно свързани с две морета. Първата се отнася за излизането на евреите от Египет през Червено море. Бог обещава, че с „издигната мишица“, ще изведе своя народ от Египет и тази „издигната мишица“, която е метафора за силова намеса от страна на Бог, се стоварва върху Египет по много драматичен начин. Жаби, въшки, вода превърната в кръв, скакалци, град и огън от небето, тъмнина. Забравям ли нещо?

– Първородните.

А, да! Първородните, които избива ангелът на смъртта. С това вече чашата прелива и египтяните отпращат евреите да си ходят. Като че ли въпросът е решен. Те си тръгват. Завинаги. Изход-ът е в ход и те се движат към Обещаната земя, за да не се върнат никога повече в Египет. Бог ги води. И тук става интересно. По онова време Суецкият канал не е бил построен и е можело да се премине в Синай по суша. Бог обаче ги вкарва в едно дефиле, което има само един изход – неговия вход. Отпред е морето, а отстрани – само планини. Пристигайки на това място евреите с ужас разбират, че египтяните са размислили и Фараонът е пратил войска по петите им. Отзад войска, отпред море. Добре, Боже, нямаше ли друг начин? Друг начин, по който да ги изведеш от Египет? Защо е било нужно толкова драматично да става този Изход? Какво искаш да ни кажеш с това?

Мисля, че Бог иска да ни покаже, че нашият Изход от света/Египет винаги е драматичен. Точно ко-

гато мислим, че старият ни живот на роби на греха е привършил, Египет/светът се мобилизира и се опитва да ни върне, да ни постави пак в робство. Изход-ът от ситуацията обаче не е ние да преминем по суша в Синай. Изход-ът, който Бог е приготвил е демонстрация на сила от негова страна и демонстрация на вяра от наша. Бог нарочно ги вкарва в това дефиле, с което показва модел на това какъв ще е Изход-ът от света/греха/Египет за всяко Божие дете. Изход-ът няма да е плавен и мирен преход, няма да е гладък, следващ добре позната схема и „произведен по стара традиция“, няма да е Изход, който да е безметежен и нежен, няма да е Изход, който да е продукт на регулирано и регламентирано „справяне с греха/света“ по един институционален начин. Не! Изходът на Божиите чада от този свят е винаги драматичен. И Бог нарочно го прави така и нарочно го иска така. Иначе щеше да е по суша. А не през морето. Бог нарочно го направи да е така – за да ни остави пример и да ни говори и днес какъв е Път-ят. Божият Път минава винаги там, където няма човешки път. И наистина – няма човешки начин, по който да се справиш с греха и Египет. Просто няма! Нужно е нещо драстично да се случи, нещо, което превръща Изход-а в освобождаване от робство – каквото той действително е!

И какво става после? Евреите са били, както се досещате, ужасно изплашени, аз помня как бях изплашен, когато излизах от матрицата на този свят. Сигурно им е идвало покорно да се върнат в Египет, само и само да останат... „живи“. Живи *роби* тоест! И аз имах такъв момент в моя личен Изход. Фараонът много силно ме притисна и бях на крачка да се върна. Пред нас море, зад нас – колесници. Добре, какво прави Мойсей в този момент? Вика към Бога.

Той е добрата част от нас, онази нова част от нас, онзи нов човек в нас, който наистина иска да бъдем ние свободни хора. Той вика към Бога, на самия бряг на морето. И какъв е Божият отговор?

„Тогава рече Господ на Мойсей: Защо викаш към мен? Кажу на израилтяните да вървят напред“.

„Защо викаш към Мен?“. Защо викаш към мен!?! Ха! А какво друго се очаква от вярващия в такава ситуация? Новият човек вътре в нас вика към Бог да ни избави, а Божият отговор на този вик понякога е доста странен за нас. Защо викаш? Защо се молиш? Кога Господ НЕ иска да му се молим? Ами когато е моментът просто да *вървим напред*. Кажу на израилтяните да *вървят напред*. Защо викаш? Какво си се уплашил? Тръгвайте напред! ОК. Но отпред е морето! Е, да, отпред е морето. Това е дилемата ни. Това е и пътят, който избрахме, когато Бог ни избра, за да бъдем християни – да вървим по Път, който е невъзможен за човек, защото този Път се разкрива само на вярващия, който *върви напред*, Пътят се открива и разкрива, става видим и ясен, когато ти направиш първата крачка с вяра. Тогава морето се отваря. И се оказва, че Път имало. Но за мнозина става така, че Пътят никога не се разкрива пред очите им, те седят и плачат, и се молят, и викат на брега на Червено море, и се намират в нещо средно между робство към греха и свобода в Духа, защото никога не чуват този призив: *„Защо викаш? Върви напред!“*. И ако не е Божият милостив промисъл към тези хора – грехът/Египет да бъде провиденчески възпиран от огнен стълб – те биха станали лесна жертва. Въпросът е, че не можем да спрем да се движим. Морето се отваря само пред вървящите напред.

Обещах ви две случки и две морета. Втората се развива в едно по-малко море, което е едно голямо езеро – Галилейското. Макар и само езеро, казват, че ветровете, които внезапно могат да слязат от Ермон и от Голанските възвишения, могат за минути да го превърнат в центрофуга, някаква фуния от вълни и пяна. Случката я знаете – учениците пътуват към отсрещния бряг, към Декапол, генисаретската земя иначе казано. Разразява се буря, учениците гребат, а Исус... спи. Спи уморен. Уморен от изцеления, при които чувстваше, че „сила излиза от Него“, уморен от проповеди, които го изцеждаха, защото не бяха просто думи, а Живот, който бликаше от Него към света – и такива трябва да са истинските проповеди – изливане на душата на говорещия. Исус спи. Учениците са уплашени и искам да ви кажа, че те не са били като нас. Аз и ти сигурно щяхме на втората минута да се паникьосаме. Аз съм се возил на платноходка в Холандия, по каналите, и бях доста стреснат. Това обаче са рибари, които бяха виждали всичко в това езеро-море. Живота си бяха прекарвали в бурите му. Познавах го. Но се изплашиха! Сами разбирате каква буря е била. Загубват вяра, че ще стигнат до другия бряг! И го събуждат. „Учителю, загиваме!“ . Той става, заповядва на бурята да утихне и наставя голяма тишина. Познато нали? Но вижте думите му след това! Не им казва: „Спокойно, всичко е под контрол, трябваше по-рано да ме събудите, да ме призовете, много се забавихте, нима не уповавате на мен и помислихте, че сами ще се справите с такава буря?“. Определено не! Думите му са с укор: „Къде е вярата ви?“ – т.е. трябваше да продължите да се движите, „да вървите напред“, знаейки, че щом съм с вас на лодката, макар и безмълвен, вие ще стигнете до другия бряг.

Исус ги упреква, че са се обърнали към него по този начин – в страх, в ужас, с изцъклените очи на отчаянието, с щръкналите бради на хора, погледнали смъртта в очите. Упреква ги, че са го събудили. В страшното изпитание Исус заявява, че е трябвало просто да вярват... и да гребат колкото сили имат – разбирай отвъд силите си – понеже е ясно, че бурята е била свръхестествена и дирижирана, така както е било дирижирано евреите да се изправят пред непроходимото Червено море.

Когато си изправен пред нещо, което е отвъд силите ти, какво правиш? Викаш към Бог? Молиш се в страха си? А дали Бог иска това от теб в този момент? Какво искаше да каже Исус с това „*Къде е вярата ви?*“? Ами ето я Господи – обръщаме се към Теб за помощ – ето я вярата ни! Ха! Очевидно има малко разминаване между нашето разбиране за вяра и Неговото в случая. Вярата за Исус в онзи момент е трябвало да се изрази в *гребане*, а в случая с Мойсей – в *ходене*. Всеки може да вика, всеки може да се моли, и всеки може в уплах да търси Бога. Не всеки може да стиска зъби, да го преживява вътрешно, да надмогне страха си, да гребе отвъд силите си в транс, в който не знаеш къде е земята и небето, давейки се в пяната на едно необикновено лудо море, не всеки може да тръгне да върви през... море, не всеки може да чува Божия глас и водителство, тогава, когато Бог е безмълвен. Не всеки.

Но трябва да ви кажа, че само така можем да пораснем.

ПСАЛМ 1

„Блажен оня човек, който не ходи по съвета на нечестивите, в пътя на грешните не стои и в събранието на присмивателите не седи, но се наслаждава в закона на Господа и в Неговия закон се поучава ден и нощ. Ще бъде като дърво посадено при потоци води, което дава плода си на времето си и чиито лист не повяхва; във всичко, което върши ще благоденства. Не е така с нечестивите, но те са като плевата, която вятърът отвява. Затова, нечестивите няма да устоят в съда, нито грешните в събора на праведните; защото Господ наблюдава пътя на праведните, а пътят на нечестивите ще бъде погубен“.

От известно време, както сигурно сте забелязали от последните ми разсъждения, споделям възхищението си от Божия похват в преподаването на най-важните уроци за живота ни. Бог не подхожда по очаквания от днешните хора начин, Той не убеждава по емпиричен и проследим, доказуем и което е по-важното, подражаем по човешки начин – ако $A+B=C$, то... и т. н. Съвсем бегъл поглед върху начина, по който Бог разкрива провидението си относно идването на Спасител на света, може да ни убеди, че макар и да съществуват поразителни и предхождащи изпълнението си със стотици години пророчества, те в никой случай не се намират в един и същи пророк от Стария Завет, нито са били открити от Духа едновременно, нито са последователно подредени, нито са еднородни, а напротив на моменти контрастират с други пророчества, пак за Спасителя, и не позволяват Йешуа да бъде доказан встрани от намесата, от дейната и блага намеса на Светия Дух.

Бог е логичен разбира се, Бог е Творец на математиката, Той стои зад физиката във всички нейни форми. В действителност цялата вселена се крепи на Божия инженерен и математически гений, с който е проектирал звездите, всички небесни тела, орбитите им и прочее. Бог е логичен и Бог е математик. Когато обаче става дума за разкриване на най-съкровеното в Него, когато става въпрос за разкриване на това, което Библията нарича „пътищата му“, Той се превръща в поет. Говори с метафори, служи си със сравнения, хиперболи, „разкрива се“ в притчи, прокува чрез първообрази и изпълнява пророчествата си, които най-напред е „репетирал“ в живота на отдавна преминали хора (да си спомним за Йосиф). Режисира непоносими и граничещи с нечовешкото изпитания за онези, които обича (да си спомним за Йов). Въобще, всичко, което засяга „вечната му сила и божественост“ е облечено в математическата доказуемост и общодостъпност на творенията му (виж Римляни 1:20), когато обаче става въпрос не за силата му, а за смирението му, когато става дума не за неговата божественост, а за способността му да се отрече от нея, именно защото е Бог, Той става неочакван, непредвидим, изплъзващ се и въобще добре разбираме Исая и възклицанието му – „наистина Ти си Бог, който се криеш“ (45:15).

През последните дни, една книга¹ отново ме наведе на разсъждения върху Божия начин да ни говори. Почти винаги Той го прави чрез контрасти. В Псалм 1 обаче, както и на безброй други места, Бог не просто използва някаква необичайна и неежедневна ситуация (като например призова към Ге-

¹ James Kugel, *The God of Old*, The Free Press, New York, 2003.

деон да победи мадиамците, докато самият той мели шепа жито, за да го скрие от тях), която да ни смае с поставения пред нас контраст, целящ да ни разкрие разликата между нашата немощ и Божията мощ. В този псалм Бог буквално налага шаблон върху цялата действителност с нейните обичайни и необичайни ситуации. Целият ни живот, целият ни делничен опит е буквално вкаран в един наложен свихе шаблон, който се старае да обхване и малките детайли, на онова, което хората философски наричат „сложното ни битие“, и да не допусне нищо да се подава извън този, зададен от Бога модел. Тук не става дума за постановление или директива, които да изброяват с канцеларска точност всички житейски детайли, които съставляват Божия шаблон. Напротив, по-общ текст едва ли може да съществува, което е странно предвид претенцията му да е от жизнена важност за нас! Как е възможно един най-общ текст да обхване така сложния човешки живот? Може, ако му позволим да ни разкрие как Бог от своето небе (след като посети Земята, като човек) продължава да вижда живота ни в... черно-бяло.

„Блажен оня човек, който не ходи по съвета на нечестивите, в пътя на грешните не стои и в събранието на присмивателите не седи, но се наслаждава в закона на Господа и в Неговия закон се поучава ден и нощ“.

Както на много други места (Притчи, Еклисиаст, книгите на пророците, Йов) и тук изплува вечната двойка на праведния и нечестивия, праведния и грешния, праведния и глупака (присмивателя). Като изключим читателите-пиетисти, които най-често четат Светите текстове без критично виждане отвъд споме-

натото в прав текст, за всички нас подобни текстове винаги са представлявали известно неудобство. Кога за последно видяхте нечестив човек, у когото няма грам истина? Грешник, у когото няма грам милост? Праведен, у когото няма грам грях? Именно това размесване на качества и духовни категории прави текстове като Псалм 1 да звучат като пожелания от картички за сватба или Нова година. Нали се сещате, отваряте картичката и вътре в кавички сложен този текст, четем го с усмивка, браво, амин, много хубаво, и отдолу – Петко, Гинка и децата плюс датата. Това аз наричам християнска култура. Културата е съвкупност от неосъзнати, мисловни и социални рефлексии. Тя няма да ни отведе в ада, но не е и пътят към рая; културата в повечето случаи оставя Бог съвършено безучастен. Бог се движи в сферата на сърцето и мотивите. Именно за тази сфера е предназначен този Псалм, десетки други като него и въобще всички малки и големи небесни шаблони, намиращи се в Библията.

Как? Как да приема и приложам съзнателно този псалм към живота си, без да се разделя с желанието да имам проникателен поглед спрямо хората и ежедневието? Как да го имам за ориентир без да стана религиозен аутист? Накратко, как точно да разделя хората на нечестиви и на праведни, без да се побъркам? Нека първо погледнем какво точно вижда Божието око, гледайки света. Текстът говори за някакъв човек, който не е като другите хора, а те са нечестиви, грешни и глупави. Има някаква низходяща градация.

Първи са най-ужасните – нечестивите. Само като чуя тази дума и си представям определени политиче-

ски фигури, но това е друга тема. Тази дума описва безсъвестните, онези които целенасочено планират и извършват или говорят зло, за да постигнат целите си или просто така – безцелно. След тях идват грешните, т.е. онези, които вършат грях (просто нали?). А това, че идват на втора позиция, не бива да ги прави по-приемливи в очите ни, но нека всеки от нас счита греха за „много грешен“ (виж Римляни 7:13). Трети са глупаците, които се смеят на щяло и нещяло, а най-вече на всеки намек, че има Бог и че Той се разкрива. Професорът може да е глупак без да е задължително нечестив, както и грешникът може да е отворителен човек, без да е обезателно глупак.

Така или иначе „оня човек“ не се вписва в нито едно от тези описания, той е *различен*, той е *друг вид човек*. „Оня човек“ е някакъв „блажен човек“, който не може да бъде описан с действията, думите, кроежите и мечтите на нечестивите, грешните и глупавите. Какво прави той? Не знаем. Знаем, че се „наслаждава в закона на Бога и в него се поучава ден и нощ“, а какво прави след това не знаем. Но дори това може да послужи на мнозина, за да си сверят часовниците, компаса, термометрите или каквото там имат за сверяване в душата и в навиците си – не ни се казва какво *прави* този човек, а какъв *е* той.

Наслаждаваш ли се в Библията? Наслаждаването е едно стъпало след възхищението. Възхищението не предполага консумация и взаимно проникване. Насладата говори за съединение с обекта на възхищението ни. Какво *не* прави „оня човек“? Тук отново имаме низходяща градация – той „не ходи по съвета на нечестивите, в пътя на грешните не стои и в събранието на присмивателите не седи“.

Какво е „*съветът на нечестивите*“? На мен ми прилича на концепция, на виждане, на мироглед, на светоусещане, на подход към хората, към живота и към света. „*Оня човек*“ не ходи, казва еврейският глагол, а ние бихме казали може би, че не действа, животът му и постъпките му не отразяват мирогледа на нечестивите, дори несъзнателните му навици не са оцапани от вижданията и етоса на нечестивите. Той е наистина друг.

Какво е „*пътят на грешните*“? „Път“ звучи по-неангажиращо от „съвет“. Изглежда грешните просто се носят по течението, просто си ходят в пътя, в който всички хора ходят, без да отделят специално внимание на това какво точно означават постъпките им и без да разсъждават и да обличат своите постъпки в някаква концептуална форма. Просто „всички го правят“, това е пътят. Широкият. Къде е „*оня човек*“ спрямо това, което еврейският текст нарича „път“, а ние бихме нарекли може би „начин на живот“? „*Оня човек*“ не просто *не* ходи по него, той дори *не стои* на него. Той (вече) не е там (можеш да видиш следите му – и той е бил там някога, но вече не е.)

Какво е „*събранието на присмивателите*“? Всичко непоучително, хлъзгаво, повърхностно, двусмислено, подвеждащо и въобще несвято в своето безгрижие и нехайство, в своето средностатистическо, еснафско принизяване на вечните залози в живота ни е достойно за най-искреното ни презрение. Праведният, не просто не ходи, не просто не стои, той дори не седи на масата на Глупостта. Ако нечестият и грехът заслужават да страним от тях със свят страх, то глупостта не заслужава дори най-пасивното ни

съучастие!!! Глупостта ходи по хората, тя коварно и неумолимо размества неусетно ценностната система в душата ни. Тя заличава всяко ударение, което Духът иска да постави на това или онова и го замества с бозавия цвят на подигравката, равнодушието и присмеха над всичко свято. Праведният дори не седи в такава обстановка, той се отдръпва инстинктивно. Не е възможно да участваш в повърхностен разговор и да не станеш повърхностен, не е възможно да си „в събранието“ на глупаците и да не станеш подобен на онези, с които си се събрал.

И тъй, праведният съвестно спазва заповедта „Излезте от света люде мои!“. Как обаче да приемем този псалм с цялото си сърце, когато знаем, че „няма праведен човек, който да не греши“? Как да направим свой и да се покорим на Божия черно-бял поглед към света на хората? Защото, нека си го кажем: ако приемем, че в псалми като този, в Йов, Еклисиаст, пророците и въобще в призиви като „Ето днес поставям пред теб пътя на живота и пътя на смъртта“, Бог не е съвсем сериозен, а си служи просто с хиперболи, за да ни сплаши и да подчертае колко е важен; ако възприемем всичко това като древноеврейски литературни похвати, струва ми се не е далеч деня, в който шутове като Джеймс Фрейзър или плеяда други присмехулници ще ни станат братя, а единствената ни утеха ще е, че сме били оригинални в собствените си очи.

И тъй, ако знаем, че светът около нас е по-скоро, както с удоволствие обичат да ни напомнят, „шарен“, а не черно-бял, както Бог го вижда, как да помирим този факт със също толкова безспорния факт на монохромното Божие светоусещане? Мисля, че

отговорът се крие в ежедневния избор, който правим. „*Затова избери пътя на живота, за да живееш*“. Няма да разисквам предопределението и човешкия, съответно Божия избор, желая да останем здраво стъпили в практиката, подобно на апостол Павел, който бегло споменава предопределението, но обширно пледира за правилния избор на доброто и свящото в живота на първите християни. Твоят избор, тайният уклон на сърцето ти, когато никой не те вижда, е онова, което те прави праведен или нечестив, „*оня човек*“ или грешен, „*блажен*“ или глупак. Какво избираш? Какво избираш всеки ден? *Какво си избрал да избираш?*

Когато станеш праведен, няма да станеш глух за съвета на нечестивите, все още ще го чуваш, всеки ден – но няма да го следваш. Не е вярно, че Пътят ти няма никога повече да се пресича с пътищата на грешните, но ти няма никога да тръгваш по тях. Не е вярно, че глупаците ще изчезнат от твоя свят, но ти никога няма да се присъединяваш към безумието им. Никога, защото си праведен. Всичко това предполага и следното – всеки път, когато не се държиш като праведен, ти не си праведен. Паднал си.

Трябва да се изправиш.

СПАСЕНИЕ

„Защото, ако изповядаш с устата си, че Исус е Господ, и повяраш със сърцето си, че Бог го е възкресил от мъртвите, ще се спасиш“.

Такива стихове има много. Проповедниците ги обичат, защото съдържат накратко животоспасяваща истина и призив. Тъжното е, че както с други велики истини в Библията и тези стихове се превръщат в част от библейския жаргон. Например разделението на праведни и нечестиви е едно друго клише в Библията, което не е по-малко наситено с божествен смисъл, но не е винаги добре разбирано и приемано.

Общо взето „спасението“ е понятие, чиито смисъл най-лесно става жертва на забвение.

Именно забвение.

Това е повече от забравяне. Човек просто в един момент се прощава с усещането, което трябва да поражда тази думичка – спасение.

Именно усещане.

Защото вярата ни в Исус Христос не е набор от богословски истини, с които ние изучилите се и прочуилите ги се съгласяваме великодушно. Спасението е онзи неописуем и извънземен дар, който вечният Бог подарява на нас – безнадеждно болните. Трябва ли да застанем на мястото на прокажените в Израел или на бесноватите, или на обречените на смърт, за да осъзнаем (наново) какво ни подарява Месия?

Загубили сме усещането какво е спасението. Зато-
ва сме и неблагодарни. Неблагодарни за съпрузите и
съпругите ни. Неблагодарни за децата ни. Неблагодарни
за работата ни. Неблагодарни за църквата ни.
Неблагодарни за съседите ни. Неблагодарни за род-
нините ни. Неблагодарни. Неудовлетворени. Не-...

Защото „спасението“ е придобило за нас абстракт-
тен, богословски, неежедневен смисъл. Помня един
свой разговор преди десет години с един брат. Раз-
говорът беше глупав, толкова глупав, че не помня
защо го водихме. Както и да е, в един момент той
изрази мнение, че моята специалност на филолог
струва по-малко от неговата. Аз възразих, че да се
занимаваш с езика и словото по принцип е много зна-
чително. Той отвърна, че словото е абстрактно нещо,
по-важно е сиренето в хладилника... и това ме беля-
за. Това е светоусещане, което надхвърля безобид-
ните шеги в някой глупав разговор.

В един момент, „спасението“ също става аб-
страктно понятие. Какво е „спасението“ в крайна
сметка в ежедневието ни? Че не крадем? Не уби-
ваме? Не обезателно. Просто думата „спасение“ в
християнския си смисъл има много велико и много
съдбовно значение. Човек очаква като я чуе и като я
приложи спрямо себе си да се случи нещо необикно-
вено, нещо наистина хубаво. Както беше в първите
дни на вярата ни. Но ето днес, тези дни са далеч назад
и спасението е все повече част от „духовната ни био-
графия“, отколкото от настоящето ни.

А стихове като прочетения намират място в
благовестието и проповедите ни, но не ни трогват
издъно. Някои ще кажат, че така и трябва, че вече

сме спасени, че те са си точно затова предназначени тези стихове – за езичниците, каквито бяхме и т. н. Впрочем трудно е да се спори с такива доводи. Защото е трудно да се спори с различно усещането. Именно усещането, а не богословието ни, ни прави различни от подобни опоненти. Те са доволни от състоянието си на спасени, а това, че не се чувстват такива или че самото понятие не буди в тях ревност и благодарност към Бог, не ги притеснява. Ще ви кажат: „Не е важно какво усещаш, важно е какво Бог е обещал“.

А аз пък казвам, че е важно какво усещаш. Усещаш ли спасението?

Защото спасението, слава Богу, има своите ежедневни измерения и не се съдържа единствено в онези еднократни актове на вярата, колкото и наситени и божествени да са те – покаянието, кръщението, кръщението в Светия Дух, причастието с неговите единствени по рода си действия (като измиването на братските крака например), целящи възвисяването на характера ни.

Не. Спасението има и съвсем ежедневни, екзистенциални измерения. Интересно е да се взрем и да проумеем какво се крие зад думи като:

„Но пак, тя (жената) ще се спаси чрез чадородието“.

Това звучи доста различно от идеята, че спасението е автоматичен и еднократен акт на изповед и последващо кръщение. Нали се сецате: *„Повярвай и ще се спасиш“* и така нататък. Цяла християнска

култура се гради на това привилегировано положение на спасения... по благодат, разбира се. Дай Боже да е винаги осъзнато и дълбоко това „себечеститене“, както го нарича Павел. Така или иначе, можем да се надяваме на каквото искаме, истината е, че в ежедневието християните не разбират спасението като продължаващо развитие, като едно безкрайно вкусане на благодат и воюване, или ако го разбират така, то е винаги обусловено от „духовните си носители“ – благовестие, пост, молитва и т. н., всички те директно свързани със Словото и неусетно все по-малко обвързани със смяната на детски пелени, с чакането на съпруга(та) да се върне от работа, с това да занесеш парче кекс на омразната съседка, с това да не злословиш достойните за клетви... но по-скоро да бъдеш благодарен за всичко (I Солунци 5:18). Спасението е станало част от християнския жаргон, част от християнската култура. Дори за онези, които не изповядват налудничавото и небиблейско вярване, че спасението ни е в кърпа вързано и не се разиграва до последния ни дъх, дори за тях, спасението е със смътни очертания в ежедневието и не е онази очаквана с нетърпение пълноценност в общуването с Духа, не е остен за душата, не е необуздавания с никакви християнски приказки духовен страх, водещ към постоянна трезвеност.

Спасението не е вече свързано с ежедневието ни.

И ето Павел изведнъж въвежда идеята, че спасението не е само чрез „изповядай с устата си и ще се спасиш“, не е само „със сърце човек вярва, с уста прави изповед и се спасява“, не е само „който повярва, ще се спаси“, но е обусловено и от някакъв

невероятно земен, невероятно ежедневен, невероятно обикновен фактор – отглеждането на дете. С какво, Боже мой, *това* спасява жената?

Не беше ли спасението една от любимите ни трансцендентни думички? Не е ли то обект на богословски анализи, трактати и спорове? Апостол Павел не принизява, а единствено *приземява* спасението и ни подсказва, както само той може – в едно вметнато изречение, ей така между другото сервирайки бисери – че спасението ни зависи от фактори, които не са нито богословски, нито сложни за разбиране, а единствено и само засягащи дълбоко душата ни, където Бог търси смирение. Една майка и нейното дете. И таткото там някъде.

Боже! Може да се каже какво ли не за тази картина, но как точно и къде да вместим онова, което е толкова богословски издигнато като спасението? Как точно чрез раждането на деца жената се спасява? Къде е жертвата на Христос, къде е благодатта (встрани от дела), къде е изповедта на греховете, къде са кръщенията? Там някъде, защото без съмнение, Павел има предвид, че Бог чрез чадородието, чрез децата, мъжа (жената), родителите, роднините, съседите, въздига душата ни да търси разрешение на сложните житейски ситуации единствено и само в Него. Той е подредил и подрежда обстоятелствата, чрез които ни тегли в мрежите си към своето небе. Всяка една брънка от живота ни е нишка в неговата гигантска мрежа. (И като споменах роднините, без съмнение, майка ти е сигурно част от това, което глобално наричаш спасение, но повярвай ми тъщата (свекървата) е също толкова част от твоето спасение).

„И не се опивайте с вино, следствието от което е разпътство, а се изпълвайте с Духа като си говорите с псалми и химни, и духовни песни, като пеете и възпявате в сърцето си Господа; като винаги благодарите за всичко на Бог и Отец в името на нашия Господ Исус Христос. Подчинявайте се един на друг в страх от Христос: жените – на своите мъже, както на Господа, защото мъжът е глава на жената, както и Христос е глава на църквата, като Той е Спасител на тялото“.

Интересен е паралелът между подчинението на Църквата пред Христос, като пред неин спасител и длъжността на жената към мъжа, като длъжност пред Господ. Павел е категоричен, той изисква покорството на жената спрямо мъжа и иска от нея да му се покорява, както би се покорявала на Господ. Обяснението, което дава е просто по своеобразен, Павлов начин – мъжът е глава на жената, както Христос е глава на Църквата. И като че ли това не е достатъчно възмутително, без дори да си поема дъх той добавя – *„като само Той е спасител на тялото“*. Апостолската му дързост в тези (и други) обяснения е толкова очевидна, че те стъписва и кара да премислиш два пъти всякакви евентуални възражения. И докато го правиш, бавно започва да изплува картината, която Павел чертае. Казвайки, че Христос е глава на Църквата и спасител на тялото (т.е. Църквата, но той не казва „спасител на Църквата“, а казва „спасител на тялото“), той го прави след като е казал, че мъжът е глава на жената, правейки нея по този начин тялото, на което мъжът е глава. Следователно финалният акорд, за спасението на тялото, елиптично, но съвсем сигурно касае и отношенията между мъжа и жената. Мъжът е спасител на жена-

та, иска да каже Павел. Това не е скандално, поне не повече от други неща, като например, че жената се спасява, раждайки деца. Знам, че това ще разберат само онези, които копнеят да разберат как Бог спасява конкретно, в ежедневието, *днес*. За онези, в чието съзнание религиозните формули не са оставили място за непринуденост и схващане на алгоритъма на ежедневието ни спасение, всичко, което казвам е сигурно скандално.

„Защото откъде знаеш жено, дали не ще спасиш мъжа си? Или откъде знаеш мъжо, дали не ще спасиш жена си?“

Ние сме спасители на жените си, ние сме спасители на мъжете си. Ние сме спасявани от мъжете си и жените си. Ние сме спасявани от децата си. А списъкът може да бъде продължен. Ти си спасен, чрез тъщата и тя – чрез теб. Ти спасяваш баща си (откъде знаеш синко, че няма да спасиш баща си?) или той – теб. Ние сме спасители. Всеки един, всеки ден. В мярката на отреденото му от Бог всеки от нас е инструмент в ръката на един изключителен Бог, който подрежда пъстра мозайка – едно сложно и, поради това, достойно за вечна благодарност спасение.

В този ред на мисли как да определим съдбата на този, който бие жена си или на тази, която се противи на мъжа си, или на онези, които пренебрегват децата си или тъщата, съседа, шефката и т. н. Тези хора работят срещу спасението си, защото не се огъват пред факторите, които Бог е заръчал да определят и изработват ежедневието им спасение (чрез качествата или *недостатъците* на ближните ни). Защото, ако си облагодетелстван чрез някого, Бог

те изпитва дали си благодарен за този човек, но ако твоят ближен ти носи само грижи и проблеми... Бог пак те изпитва дали си благодарен).

Искаш ли да се спасиш? Можеш, и то веднага, даже без да цитираш символа на вярата.

ЗА ЕРЕМИЯ

Днес ще говоря за пророк Еремия.

Но бих искал първо да си спомним едни думи на Христос:

„Не се ли продават две врабчета за един асарий? И пак ни едно от тях няма да падне на земята без волята на Отца ви. А вам и космите на главата са всички преброени. Не бойте се, прочее, вие сте много по-скъпи от врабчетата“.

Две врабчета – един асарий.

Бог знае и цената, и бройката на всички врабчета. Нито едно от тях не пада и не става вечеря на някой сиромаш в Израел (за какво друго освен за рядка супа стават две врабчета?) без знанието на Отец. Това е едно от онези твърдения на Христос, с които ние сме съгласни, които знаем, но които не осъзнаваме по простата причина, че врабчетата са последното нещо, с което се занимава съзнанието ни. При все това те имат своето място в Божия ум, всяко едно от тях! Да, това е наистина интересно твърдение. Исус казва, също, че всеки косъм на главата ни е преброен. Да, това също е интересно твърдение. То надминава всичко, което можем да си представим като познание. Бог знае всичко! Добре, но за какво Му е!? Какъв е смисълът да се следи бройката на врабчетата по света, какъв е смисълът Бог да брой космите по главите ни? Дали тези твърдения са насочени към това само да предизвикват прехлас пред божествената емпиричност и необятното Му познание? Или има нещо

друго зад всичко това? Искам да ви кажа, че Бог не брои космите по главите ни, за да се научи да брои или заради самото броене.

Зад всичко това се крие нещо друго, нещо божествено, но от естество, което засенчва чистото и всеобхватно Божие знание. Когато отиваме при хората от този свят и им казваме, че сме намерили смисъла на живота, какво точно искаме да им кажем? Когато прочетохме това за врабчетата как се почувствахме? Аз ще ви кажа как аз се почувствах. Е, претенциозно ще е ако кажа, че помня, но мога да кажа как мисля, че се почувствах навремето. От просто „едни от многото“, някои си, някакви си, просто живеещи за малко човеци, внезапно се превърнахме в хора, на които Всевишният Бог Създател е не само отделил внимание, но това внимание е постоянно и то до степен да са преброени космите на главите ни. Е, това определено променя начина, по който възприемаш иначе безпосочния си живот. Посока ли казах? Да. Защото смисъл има там, където има посока. Няма дейност, в която ние да влагаме смисъл и която де факто да не е ориентирана към някаква цел – по-близка (да си изпържиш две яйца, за да се нахраниш) или по-далечна (да следваш пет години ... право!) – прочее, винаги смисълът е свързан с по-голямата цел, към която дадено действие е насочено.

Съгласете се, че Господ не е просто един небесен сървър, на който са записани врабчетата, космите и всичко останало на този свят. Той не е там просто, за да знае. Не. Това негово знание има цел, затова то има смисъл. Всяко нещо на този свят и всяко нещо, което се случва с нас е с цел. Бог не брои космите по главата ти, за да знае с какво темпо побеляваш.

Разбира се, целите му са божествени. Макар и ние не винаги да знаем какви са и определено не винаги да можем да ги проумеем – ние знаем едно – тях ги има! Моят живот има цел, затова има смисъл! Казано на обикновен християнски жаргон целта на моя живот е славата на Бога. Което естествено нищо не говори на хората в този свят. Даже ги дразни. Все едно Бог е някакъв суетен старец, нуждаещ се от прослава. Нека обясня.

Фирмата, за която работя, се грижи за своите клиенти, които притежават огромни сървъри с гигантски масиви от информация. И тази информация, както онази, която Бог има в ума си, не стои на тези сървъри, за да си стои там. Тя е там, за да може в даден момент някой потребител да извлече бързо нужната му информация. Става дума за стотици хиляди досиета с кредитна информация. Кредити. Събиране на кредити. Някой теглил кредит преди петнадесет години, за да си купи къща, кога плащал, колко, защото не плащал понякога, колко обещавал, че ще плати, колко имот имал, колко семейство имал, колко го осъдили да плаща, той колко обжалвал, и накрая съдия изпълнителите колко му взели... тъжната история на хиляди човешки съдби.

Прочее, искам да ви кажа тази вечер, че всички ние, целият свят живее на кредит... от Бога. Всеки ден е на кредит. Ние всички сме длъжници и то сериозни длъжници на Бога. Ние всички сме Му на гости – *пришелци* (гости) *на пасбището Ти*. Ако речем, че си купуваме хляба с левове, в онзи последен ден Бог ще ни каже – „А ако не бях дал слънце и дъжд за житото, какво щеше да купиш с твоите левове? А ако не ти бях дал въздух?“ или, както с право каз-

ва Соломон, когато принася жертви в Храма – *и от твоето, Господи, даваме на Теб*. Естествено въпроса за греха дори не го засягам – там става наистина сериозно и изгубваме всякаква надежда да покрием дълговете си. Небесният съдия изпълнител идва в деня на смъртта ни, за да опише „имуществото“ ни. Но какво да види? Ние нямаме нищо, което да покрие астрономическите ни дългове. „*Окаян аз човек, кой ще ме избави от тялото на тази смърт?*“ Въпросът е, че Бог е предвидил този жалък, окаян, плачевен баланс в живота на всеки един от нас. И е приготвил изход – да плати Той.

Но нали се сещате какво става с някого, когато друг му плати дълговете? Длъжникът става морално задължен на избавителя си. Както египтяните станаха собственост на фараона под управлението на Йосиф, така днес онези, чиито дълг е бил покрит от „по-великия Йосиф“, стават морално задължени на Бог... за какво точно обаче? Затова, че вече нямаме дългове към него! И за какво още!? Заради подарения ни... *вечен живот*.

А! Ето това вече май наистина е за слава на Бога, как мислите? Ние имаме дълг към Бог и не можем да го платим, Той идва и урежда всичко сам, ние имаме свобода и вечен живот. И какво стана? Вечният живот – като завършек и смисъл на земния ми живот, спечелен единствено със силата на Този, който беше мой съдия – е нещото, което придава на моя земен живот смисъл и цел и едновременно с това дава неимоверна слава на Този, който можеше да не се занимава с мен, но който ми прости... славата на Бог се състои в това, че даде вечен смисъл на живота ми, като го направи вечен!!

Но аз ви обещах да говоря за Еремия. Да прочетем заедно Еремия 38:6:

„Тогава взеха Еремия и го хвърлиха в ямата на царския син Мелхия, която беше в двора на стражата, и спуснаха Еремия с въжета. А в ямата нямаше вода, но тиня, и Еремия затъна в тинята“.

Искам да ви кажа – дяволът може да е бесен, но не е луд. Защо го спуснаха с въжета? Защо просто не го хвърлиха? Един неудобен пророк по-малко. Защо го спуснаха? Явно, за да затъне в тинята. Бавно! И да мисли. Да мисли за живота си. За това докъде стигна. Докъде я докара. *Пророк! Ха!?* *Кой те излъга? Ако беше пророк, не трябваше ли досега думите ти да са дали плод?* Но ние не знаем какво си е мислил там Еремия. Словото не ни казва. Можем да си представяме. За щастие в цялата книга на Еремия са пръснати доста мисли и думи на самия Еремия, за да си представим какво е било в душата му. Но всичко по реда си. В продължение на двадесет години Еремия говори на един безумен и нечестив народ. Хора, които са смазани в душите си от собственото си отстъпление от Живата Вода. Подигравките, соченето с пръст и заплюването преминават постепенно в открити заплахи и разправа с „прекаления светия“ в момента, в който вавилонските войски наистина обсаждат Ерусалим. Тогава Еремия е изгонен от Храма и поставен под стража – *Еремия заповяда на Варуха, казвайки: „Мен ме затвориха, не мога да вляза в Господния дом“ (36:5)* и е нужно да записва думите на Бог и да ги предава на Варух, който от своя страна ги носи в Храма и ги чете на всеослушание. За жалост това не помага. Когато градът е обсаден и гладът се усилва, върху

Еремия се изсипва яростта на царя, който изгаря свитъка на Еремия с думите на Бог и праща да заловят Еремия и Варух. Бог ги скрива (36:26). После обявяват Еремия за предател и дезертъор (37:13) и след бой го хвърлят в тъмница *за много дни* (37:16). Словото Божие обаче *не се връзва*. Той е изваден и първенците искат да го убият, за което измислят един изключително дяволски начин – да го хвърлят в един стар кладенец, където няма вода, но пък има тиня – тиня, в която може да затъваш бавно като в тресавище. Май наистина са му имали зъб? Вие какво мислите си е мислел Еремия в този момент? Можем да видим мислите му в други моменти от живота му и да си представим по-добре. Еремия 15:10: *Горко ми, майко моя, че си ме родила човек, който спори и се кара с целия свят! Не съм давал с лихва, нито са ми давали с лихва, въпреки това всички ме проклинат*. Или както ние бихме се изразили на съвременен български: „Господи! Цял живот с идиоти ли ще се разправям?!? Докога!?!“. Искам заедно да прочетем цялата двадесета глава и ви моля докато чета, ако можете да си представите електрокардиограма на човешко сърце:

„А Пасхор, син на свещеника Емир, който беше началник в Господния дом, чу Еремия като пророкуваше тия неща. Тогава Пасхор удари пророк Еремия и го сложи в клада (знаете ли какво е клада?), която бе в горната Вениаминова порта до Господния дом. А на сутринта Пасхор извади Еремия от кладата. Тогава Еремия му рече: Господ не те нарече Пасхор, но Магор-мисавив (Трепет Отвред). Защото така казва Господ: «Ето, ще те направя ужас за самия тебе и за всичките ти приятели; те ще паднат от ножа на неприятелите си и ти ще

станеш свидетел на това; ще предам целия Юда в ръката на вавилонския цар, който ще ги отведе в плен във Вавилон и ще ги погуби с меч. Нещо повече, ще предам цялото богатство на този град, целия му имот и всичките съкровища на Юдовите царе на неприятелите им, които ще ги разграбят и ще ги отнесат във Вавилон. И ти, Пасхоре, заедно с всички, които живеят в твоята къща, ще отидете в плен; ще отидеш във Вавилон – там ще умреш и там ще бъдете погребани, ти и всичките ти приятели, на които си пророкувал лъжливо»“.

Доста смели пророчески думи нали? С власт! Безстрашни, безкомпромисни спрямо силните на деня! Казани като от човек от камък. Но вижте какво следва – мисля, че слизането е рязко. Дръжте се здраво.

„Господи, Ти ме привлече и аз бях привлечен. Ти си по-силен от мен и ме надви. Станах за присмех всеки ден; всички се гаврят с мен“.

А вие си мислехте, че пророк Еремия е някакъв непоклатим скален блок – някаква скала на име Еремия!? О, да! Един от Големите Пророци (за разлика от *малките* пророци?). Ами, да, ето, пророкувал от... до... при царуването на... и т. н.

Почти си го представяме един такъв източен, с дълга брада, величествено патриархален, като иконите на православните – не можем да си представим колко много тия образи са ни влезли под кожата.

Хубаво. Сега си го представете млад (защото той от младежките си години е пророк), как се скита из

улиците на Ерусалим, опитва се да привлече вниманието на хората, ръган и бутан, триещ хорските плюнки от рядката си брада, изплашен, смутен, сбъркан, отчаян, смазан от обида и недоумение, раздърпан и с кръгове под очите, без личен живот, понеже Бог му заповяда да не се жени, самотна отломка в море от колективно безумие... плачещ и сам.

„Защото отворя ли уста, не мога да не викам, трябва да викам: «Насилие!», «Грабеж!»; защото словото на Господ ми носи позор и присмех по цял ден“.

Позор и присмех по цял ден!

„Но река ли си «Няма да спомена за Него и няма да говоря вече от негово Име», тогава Неговото слово става в сърцето ми като пламтящ огън, затворен в костите ми, мъча се да го съдържа, но не мога“.

Какво значи това „ако река“!? Да не би да си е казал някога – „ами няма повече, стига толкова, явно не искат да чуят, а и аз не издържам повече, явно не ме и бива за пророк, нищо не се получава“!?

„Защото чух да си шушукат: «Ужас отвсякъде»; «Обвинявайте и ние ще го обвиним!»; казват. Всичките ми приятели ме дебнат да се спъна: «Може би, казват, ще се препъне, тогава ще го надвием и ще си отмъстим»“.

Чувате ли присмеха им? Виждате ли гротескните им лица? Това е радостта на сганта. *„Ще си му отмъстим!“* За какво? *„За това, че се прави на*

праведен, гаднярът!“ Без грам замисляне за техните грехове. Внимание обаче. Тръгваме обратно нагоре!

„Но Господ е с мене като страховит защитник, затова гонителите ми ще се препънат и няма да надвият. Те ще бъдат много посрамени, защото не постъпиха разумно. Срамът им ще бъде вечен, няма да се забрави. Но, Господи на Силите, Ти поставяш изпитание за праведния и виждаш вътрешността на сърцето, нека видя възмездието ти над тях, защото на Тебе поверих делото си“.

И още по-нагоре!

„Пейте за Господа, прославете Господа, защото избави душата на бедния от ръката на злодейците“.

И веднага след това рязко надолу при това с думите и скръбта на Йов, с омерзение от живота, с отчаяние, черно като смъртта!

„Проклет да е денят, в който се родих! Денят, в който ме роди майка ми, да не бъде благословен. Проклет да е човекът, който занесе вестта на баща ми и му каза: „Роди ти се син“, и с това го е зарадвал много. И с този човек да стане това, което стана с градовете, които Господ разруши и не пожали. Да чува той сутрин писък и по пладне – ридание, задето не ме уби в самата утроба, така че майка ми да ми станеше гроб и утробата ѝ да останеше вечно бремна. За какво излязох от утробата – за да гледам мъки и скърби и дните ми да изминават в срам?“

Защо излязох от утробата? За какво живея? За какво съм жив? Какво правя? Какъв е смисълът на моя живот... мъки и скръб, дни изпълнени със срам... Сега май си представяте по-добре човека в тинята на ямата, нали? Сега той е повече човек пред вас, нали? Тази вечер Еремия оживява пред очите ни. Той вече не е „един от Големите Пророци“, а е човекът Еремия. Сега вече можете да видите себе си в неговата история. В неговата драма. Седи на дъното, затъва и си спомня за детството си.

„Виж, поставих те днес над народите и над царствата, да изкореняваш и да разоряваш, да погубваш и да разрушаваш, да съзиждаш и да насаждаш“ (1:10) – да, да, точно така! Поставил ме е Той над... засега като гледам, ме е поставил под! „Не се страхувай, защото Аз съм с теб, за да те избавям, казва Господ... Те ще воюват против теб, но няма да те победят, защото Аз съм с теб, за да те избавям, казва Господ“.

Избявам?! Ти на това избавяне ли му викаш, Господи!?

И потъва още малко...

После го извадиха, но, по думите на скопеца, който го извади, *за да умре от глад...* Интересното обаче не свършва тук, тридесет и девета глава започва с: *„Когато бе превзет Ерусалим...“* – т.е. всичко, което Еремия говори в продължение на четиридесет години, накрая се сбъдва. Ужасът на вавилонската войска – грабеща, изнасилваща, бясна и вилнееща из улиците на града, е вече реалност. Бог не е за подигравка. Никога! Еремия гледа, едва стои на краката

си и гледа. Гледа сбъдването на пророчествата си... и плаче... плаче плачът на Еремия, в който дори не се споменава, *дори нито веднъж*, за вавилонци, за Навуходоносор или за някакви северни царства.

Не! *Бог* нанесе всичко това – и само Той може да изцели тази дълбока язва... само Той... Вижте единадесетия и дванадесетия стих:

„А вавилонският цар Навуходоносор беше поръчал на началника на телохранителите Навузардан относно Еремия: «Вземи го и се грижи него, и не му прави нищо лошо, но постъпи с него, както той ти каже»“.

О! Да беше казал това поне веднъж и поне един от юдовите царе! Но не, трябваше да го каже Навуходоносор! Той е знаел! Той е разбирал думите на Еремия – той е знаел, че градът ще падне и затова не е спрял обсадата, защото е знаел! Защото е вярвал в думите на Бог, изречени от Еремия! Каква ирония, каква болка, каква превратност – враговете ни, бе-совете, понякога вярват повече от нас и треперят от Бог повече от нас... което не им пречи да атакуват...

Еремия 40:2–6:

„Когато началникът на телохранителите намери Еремия, му каза: «Господ, твоят Бог, изрече тия злини против това място. Господ допусна и извърши, каквото беше казал. Понеже съгрешихте пред Господ и не послушахте гласа Му, затова ви постигнаха тези неща. А сега, ето, освобождавам те от веригите, които са на ръцете ти. Ако приемеш да дойдеш с мен във Вавилон, ела и аз ще се

грижа за теб, но ако не приемаш да дойдеш с мен във Вавилон, оступи си. Виж, цялата страна е пред тебе: където ти се вижда добре и ти харесва да отидеш, там иди!». А като се бавеше той да отговори...“

Не знам дали вие го виждате, но аз го виждам. Мълчалив. В ступор. Омерзен. Какво да му каже на този езичник – какво?!? Еремия – човекът, изгорял от Словото, на което е бил вестител.

„Тогави Навузардан му каза: «Върни се тогави при Годолия, син на Ахикама Сафановия син, когото вавилонският цар постави управител над Юдовите градове, и живей с него сред народа или иди, където ти харесва да отидеш». И началникът на телохранителите му даде храна и подарък и го остави да си върви. Тогави Еремия отиде при Ахикамовия син Годолия в Масфа и живееше при него сред народа, който беше останал в страната“.

Т.е. той се върна при „своите си“. И безумията продължиха. Навуходоносор назначава един симпатичен човек – Годолия, добър до наивност. И когато по всичко личи, че прахът на войната ще се разсее, започва междуособица. На дружелюбна гощавка Елисамовия син Исмаил убива Годолия, после над осемдесет мъже с обръснати бради (белег за скръб и огорчение) и раздрани дрехи, носещи дарове, за да ги оставят на мястото на Господния Дом (41:5), въпреки че е разрушен, той ги посреща със сълзи на очи (!) и ги кани да влязат при Годолия, когото току що е заклал. После, когато влязоха в града, Натаниевият син Исмаил ги закла и заедно с мъжете, които бяха с него, ги хвърли в рова. После идва

Кариевият син Йоханан и прогонва този Исмаил. И всички си мислим, че е дошъл добрият.

Чакайте да видите. Четиридесет и втора глава разказва:

„Тогавя всички военачалници, и Кариевият син Йоханан, и Осаиевият син Езания, и целият народ, малки и големи, дойдоха и казаха на пророк Еремия: «Молим те, нека молбата ни бъде приятна пред тебе! Помоли се на Господ, своя Бог, за нас и за всички, които останаха, защото от мнозина останахме малцина, както виждаш с очите си. Нека Господ, твоят Бог, ни покаже пътя, по който да ходим, и какво трябва да правим». Тогавя пророк Еремия им рече: «Добре, съгласен съм. Ще се помоля на Господ, вашия Бог, както искате, и каквото ви отговори Господ, ще ви го съобщя. Нищо няма да скрия от вас». Тогавя те казаха на Еремия: «Нека Господ бъде истинен и верен свидетел помежду ни, че наистина ще постъпим според всичките думи, с които Господ, твоят Бог, те изпрати при нас. И добро да бъде, и лошо, ще послушаме гласа на Господ, нашия Бог, при Когото те пращаме, за да ни бъде добре, когато се вслушваме в гласа на Господ, нашия Бог»“.

Какви покорни думи. Щяха да са покорни, ако не се оказаха мазни.

„И след десет дни слово от Господ дойде към Еремия. Тогавя той повика Кариевия син Йоханан, всичките военачалници, които бяха с него, и целия народ, малки и големи, и им каза: «Така казва Господ, Израилевият Бог, при Когото ме пратихте,

за да поднеса пред Него молбата ви: „Ако останете в тази земя, тогава ще ви съградя, а няма да ви разоря, ще ви насадя, а няма да ви изкореня, защото съжалих за бедствието, което ви стори. Не се бойте от вавилонския цар, от когото се страхувате. Не се бойте от него, казва Господ, защото Аз съм с вас, за да ви спася и избавя от ръката му. Ще ви окажа милост и той ще се смили над вас и ще ви върне в земята ви. Но ако каже: „Не искаме да останем в тази земя“, и не се вслушате в гласа на Господ, вашия Бог, и речете: „Не! Ще отидем в египетската земя, където няма да видим война, нито да чуем звук на тръба, нито ще огладнеем за хляб, и там ще живеем“, тогава слушайте словото от Господ, вие останали юдеи. Така казва Господ на Силите, Израилевият Бог: „Ако решите и тръгнете да влезете в Египет, и отидете да живеете там, тогава мечът, от който се боите, ще ви застигне там – в египетската земя, и гладът, от който се страхувате, ще ви преследва там – в Египет, и там ще измрете. Така ще стане с всички мъже, които решат да отидат в Египет, за да живеят там. Те ще измрат от меч, от глад и от мор. Няма да остане никой от тях и няма да избегне бедствието, което Аз ще докарам върху тях“. Защото така казва Господ на Силите, Израилевият Бог: „Както се изляха гневът ми и яростта ми върху ерусалимските жители, така ще излея яростта си върху вас, които отидете в Египет. И ще бъдете за проклятие и ужас, за позор и присмех, и няма вече да видите това място“. Господ говори за вас, останалите юдеи: „Не отивайте в Египет! Знайте добре, че днес съм ви предупредил“. Защото постъпихте измамно против самите себе си, като ме пратихте при Господ,

вашия Бог, с думите: „Помоли се за нас на Господ, нашия Бог, и предай ни всичко, което каже Господ, нашият Бог, и ще го сторим“. Днес ви съобщих, но не послушахте гласа на Господ, вашия Бог, и всичко онова, с което Той ме изпрати при вас. И така, добре да знаете, че ще измрете от меч, от глад и от мор на мястото, където искате да отидете и да живеете»“.

И следва върхът на безумието – в една измъчена от война земя, след като основната част от населението е отведена в плен и са се сбъднали четиридесет години пророчества за погибел, тези хора казват следното:

Еремия 43-та глава:

„И когато Еремия привърши да говори на целия народ всичките думи на Господ, техния Бог, всичките думи, с които Господ, техният Бог, го беше изпратил, тогава Осаиевият син Азария и Кариевият син Йоханан, и всичките високомерни мъже казаха на Еремия: «Ти говориш лъжа. Господ, нашият Бог, не те е пратил да ни кажеш: „Не отивайте в Египет да живеете там!“», но Нириевият син Варух те настройва против нас, за да ни предадеш в ръцете на халдейците да ни убият и да ни отведат в плен във Вавилон»“.

Не знам вие как го чувате това, но аз съм смаян. На човека, чийто пророчества са се сбъднали дословно те казват: „Нееее! Не ни говориш от Бога, но Варух те настройва срещу нас“!!! Наистина, братя и сестри, нямам, наистина нямам думи, за да опиша това.

„И така, Кариевият син Йоханан, и всички военачалници, и целият народ не послушаха Господния глас да останат в Юдейската земя, но Кариевият син Йоханан и всички военачалници взеха всичките останали юдеи, които се бяха върнали от всичките народи, където бяха разпръснати, за да живеят в Юдейската земя – мъжете, жените, децата, царските дъщери и всички онези, които началникът на телохранителите Навузардан беше оставил при Годолия, син на Ахикам Сафановия син, както и пророк Еремия и Нириевиия син Варух, и отидоха в Египетската земя“.

Накрая взеха Еремия и го отведеха в Египет... и там безумието продължи.

„Забравихте ли нечестията на вашите бащи и нечестията на юдейските царе, а и вашето собствено нечестие, и нечестията на жените ви, което вършихте по юдейската земя и по ерусалимските улици? Не се смириха те и до днес, не се боят, нито постъпват според закона Ми и според разпоредбите Ми, които дадох лично на вас и на предците ви. Затова Господ Вседържител, Израилевият Бог, казва: «Ето Аз Самият ще се насоча против вас за бедствие и за погубването на цяла Юдея. И ще взема останалите юдеи, които тръгнаха да отидат и да се заселят в египетската земя, и ще паднат от меч, ще загинат от глад – от незначителен до големец ще умрат от меч и от глад. И ще бъдат за проклетие и ужас, за позор и укор. Защото ще накажа ония, които живеят в египетската земя, както наказах Ерусалим с меч, глад и мор, така че никой от останалите юдеи, които отидоха да живеят в египетската земя,

няма да избегне и да оцелее и да се върне в юдейската земя, към която жадуват да се върнат и да живеят там, защото няма да се върнат освен някои бегълци». Тогава всички мъже, които знаеха, че жените им кадят на други богове, и всички жени, които стояха там, събрани в голямо множество, и целият юдейски народ, който живееше в египетската земя в Патрос, отговориха на Еремия следното: «А колкото до думите, които ни наговори от името на Господ, няма да те послушаме, но ще продължим да вършим всичко, за което сме дали обет: ще кадим на богинята – небесна царица, и ще ѝ правим възлияния, както сме вършили ние и предците ни, и първенците ни по юдейските градове и по ерусалимските улици, защото тогава ядохме хляб до насита, добре ни беше и бедствие не видяхме. Но откакто престанахме да кадим на богинята – небесна царица и да ѝ правим възлияния, бяхме лишени от всичко и гинем от меч и глад». А жените казаха: «И когато ние кадахме на богинята – небесна царица, и възлияния ѝ правехме, нима без одобрението на нашите мъже ѝ правехме жертвени питки с нейно изображение и принасяхме възлияния?». Тогава Еремия каза на целия народ – на мъжете и на жените, на целия народ, който му отговаряше, така: «Нима Господ не помни кадилните жертви, които кадахте в юдейските градове и по ерусалимските улици – вие и предците ви, царете и първенците ви, и народът на страната? Нима не си спомня? Когато Господ не можеше повече да понася вашите лоши и отвратителни дела, които вършехте, земята ви запустя и стана за ужас и проклятие без жители, както е и днес»“.

И така нататък, и така нататък, и така нататък.

Кажете ми – за да се върнем на врабчетата – какъв беше смисълът от живота на Еремия? Какво постигна той? Докъде стигна? Покая ли се някой от служението му? Бог му беше казал и че ще насажда, освен че ще изкоренява. Какво насади той? Какво посади Еремия? Еремия, братя и сестри, посади в кървавата земя на Израел своя пример. Той покълна след много години.

„На тях им бе открито, че не на себе си, а на нас служиха те“ (I Петрово 1:12).

„Всички те умряха, изпълнени с вяра, без да получат обещаното, само отдалеч го видяха, приветстваха го и заявиха, че са чужденци и пришълци на земята“ (Евреи 11:13).

Какъв беше смисълът от живота на Еремия? Успя ли той самият да го види приживе този смисъл? Исус цитира Еремия, Павел цитира Еремия, а ние всички можем да видим себе си в него – когато затъваме в тинята, в която са ни тикнали да умрем бавно от калта на отчаяните си мисли, когато сме оплоти и в срам се чудим какъв е смисълът, тогава можем да видим себе си в него – човека Еремия – защото ние наистина сме съградени на основата на апостолите и пророците и на крайгълния камък Христос! И ако сме съградени на тях, тогава трябва да знаем, че Бог е знаел какво върши с Еремия.

Да, Бог е знаел! Бог е знаел всеки косъм на главата му.

Бог знае и твоите.

ВЪЗКРЕСЕНИЕ

Днес е Възкресение. Всички християни празнуват. Затова мисля, че е добре да се върнем към корените на нашата вяра, макар че честно да ви кажа, за мен са без значение точната дата и точният ден. Искам да прочетем за вярата на онзи, който винаги ни е даван за пример на страниците на Новия Завет – Авраам. И така, четем от Посланието до евреите глава 11, стих 17 и нататък:

„С вяра Авраам, когато го изпитваше Бог, принесе Исаак в жертва; да! този, който бе получил обещанията принесе единствения си син – оня, за когото беше казано: «По Исаак ще се наименува твоето потомство», като разсъди, че Бог може да възкресява и от мъртвите – откъдето по един начин на възкресение го и получи обратно“.

Бих искал да се върнем около четири хиляди години назад, за да се пренесем във времето на Авраам. Нека затворим Библията. Той не е имал такава. Нека затворим сборниците си с песни. Той не е имал такива. Авраам не е имал църква. Енох? Той е бил вече грабнат на небето, едва ли са могли да си поговорят. Авраам е бил сам, първият вярващ, който да стане за пример на всички вярващи, бащата на вярата.

Нека отново отворим Библиите си.

„С вяра Авраам, когато го изпитваше Бог, принесе Исаак в жертва; да! този, който бе получил обещанията принесе единствения си син – оня, за когото беше казано: «По Исаака ще се наименува твоето потомство», като разсъди, че Бог може да

възкресява и от мъртвите – откъдето по един начин на възкресение го и получи обратно“.

– Добре, кое е? С вяра ли го направи или по умозрителен път?

– Едното не противоречи на другото.

– Да, права си. И аз мисля така.

Но какъв е бил материалът, над който да помисли? Какво е имал той? За чие възкресение беше чел? Ние имаме на разположение разказите за няколко възкресения и като вярващи във възкресения Христос, разбира се, ние също вярваме във възкресението. Но ми се струва, че именно Авраам показва какво означава да вярваш във възкресението – и сега ще разберем защо. Струва ми се, че ние по-скоро сме *съгласни* с възкресението, докато Авраам не е имал с какво да бъде съгласен, понеже той не беше чувал за това. Той не е знаел за това, защото Словото ни казва, че „*той разсъди*“, а не „*той си спомни*, че ...“ или „*той знаеше*, че ...“, не, там пише „*той разсъди*“ ... с вяра. Какво му струваше на него това? Какво жертваше той? Единородния си син – забележете израза! Той е имал вече и Исмаил, но Словото се държи сякаш него го няма! Понеже именно Исаак е синът на обещанието! Исаак е бил за него не просто синът му, той е бил името му. Исаак е бил гаранцията, че онова „*погледни звездите, морския пясък... на твоето потомство ще дам тази земя*“ един ден ще се сбъдне. Исаак е бил гаранцията, че всичките години на вяра имат смисъл, че излизането от Ур халдейски и въобще извън света е имало смисъл, че странстването, перипетиите в Египет, вой-

ните с царете, които откраднаха Лот – всичко това е имало смисъл. Исаак е бил за Авраам обещание за бъдещето и осмисляне на миналото. Смъртта на Исаак е била смърт за Авраам. Бог не е можел да поиска това все пак.

Или е можел?

Но как би могъл? Не е възможно Бог да ти даде син, за когото да ти говори, че по негова линия ще се наименува твоето потомство и после да поиска да го убиеш. Не е възможно Бог да прати Сина Си на тази земя и после да поиска от Него да умре убит като престъпник на Голгота – да се роди от девица, да върши чудеса и после да го предаде на смърт. Не е възможно, разбира се. Не е възможно Бог да ни новороди, да ни даде нов живот и да поиска да бъдем... разпънати с Него. Да ни новороди, пък после да ни разпъне. Не е възможно. Или е възможно?

Не само, че е възможно. Това именно е нашата вяра. Нашата вяра не е сбор от доктрини, под които ние се подписваме и с които се съгласяваме. Нашата вяра е преживяването на нещо определено. Днес си говорим за възкресението и за вярата в него. *Ако не вярваме в него, както е вярвал бащата на вярата ни – Авраам, можем ли наистина да кажем, че вярваме във възкресението на мъртвите?* Прочее, какво е било да повярва във възкресението на мъртвите за Авраам? Какво е означавало това за него? Това за него е бил единственият начин и движещ мотив, който да запази душата му от лудост заради противоречието, пред което е бил изправен. Убийството на Исаак не само че е било отвратително само по себе си, то е било утежнено заради всичко, което

Исаак е бил отвъд факта, че му е бил син. И така, вървейки нагоре към хълма Мория, като през пелена някаква, отговаряйки на въпросите на носещия съчки Исаак, Авраам е мислел трескаво и дълбоко някъде в душата си – в какъв Бог в крайна сметка вярвам аз? Да, кой е моят Бог? Той е Създателят на Небето и Земята, Авраам го наричал *Небесният Бог* (Бит. 24:7), Той е все-могъщ и за него няма нищо невъзможно, но това не ми помага много в случая. Това, което ми помага обаче е, че Бог не лъже. Той ми е казал, че Исаак ще бъде моят потомък, от когото ще се нароят милиони. Значи това е истина. Той трябва да е...

И тук отварям една скоба – точно тук разсъжденията на огромен брой християни биха хванали друга посока – как Бог ще ми заповяда да убия Исаак, когато Бог ми каза, че той е избраният наследник? Не, това не ми е от Бога. Това не може да бъде. То си противоречи. Бог не е такъв. Не съм против жертвите, но тази жертва е... тя е... безсмислена (освен че е жестока – ама това само си го мислим, когато стане наистина напечено)!? Затваряме скобата.

...и след като ще е Исаак, а аз сега трябва да го убия... значи... *Бог ще го възкреси от мъртвите!*

Ето на това аз казвам да повярваш във възкресението. Когато Бог изисква от теб жертва, която буквално изличава живота ти и завлича по същата причина и името ти, егото ти, достойнството ти, паметта ти, теб, и когато не виждаш особена причина за това, освен волята на Бог да бъдеш разпънат, тогава какво? Спираш и се връщаш или продължаваш към Мория?

Продължаваш, защото си чадо на Авраам!

Авраам не само показва първи как се слуша Божия глас – Авраам измисли, изпробва, изведе, показва първи какво е вярата във възкресението. Това е вярата, че при Господ всички жертви имат смисъл, когато Бог ги е заповядал. Той не е имал сламка, за която да се хване, затова може да му се признае, че неговата вяра надхвърли познатото му, той се довери на всемогъществото на Бог – но кажете ми, не е ли вярата именно това – да надхвърлим всички ние познатото ни?

В този смисъл, ако ние не жертваме, както Авраам жертва – най-скъпото ни, безрезервно, *с разсъждаваща вяра* в Кого вярваме де факто – можем ли да кажем, че вярваме във възкресението? Пак да кажа – в нашата вяра, не сме ли по-скоро *съгласни*, че възкресението е възможно? Ако Авраам е пример на вяра за всички нас, то нека наистина ни бъде пример – той измисли (понеже пише, че е разсъждавал) вярата във възкресението. Той не я изобрети, но той я откри, именно притиснат от едно нечовешко (нечовешко ли казах?) изпитание.

Добре, какво правим ние, когато се налага да загубим името си, да обърнем другата буза, или – о ужас! – да загубим себе си тихо и мирно, без никой да разбере за подвига ни?

Гърчим се. Не искаме.

Забравили сме, че който загуби жена, деца, имот и т. н. за Божието царство, ще получи стократно сега, заедно с гонения, а в бъдещия свят вечен живот. Ве-

чен живот! Когато в решителния, съдбовен момент ти не губиш себе си, не заставаш на Мория с нож в ръка над бъдещето си, над името си, над достойнството си, над дарбите си, над себе си, ти... не вярваш, че „по един начин на възкресение“ Бог ще ти върне, това което си му дал. Ти... не *вярваш* във възкресението, ти само си *съгласен*, че такова има, но не участваш в него и не го изпитваш. Ти оставах „жив“ и „спасен“ (щях да кажа Х-алелуя). Пееш, че възкресение има, празнуваш заедно с всички милиони християни, но... не *участваш* във възкресението. В действителност вярата във възкресението е участие във възкресението. И с кое не е така в нашата вяра? Нима вярата в Христос не е *участие в неговите страдания и в силата на Неговото възкресение*? Ако за теб вярата ти не е това, ти вярващ ли си? Ти си *съгласен*, но не си *вярващ*. Защо нашата вяра е наречена *жива вяра*? Удачно словосъчетание? Поетичност? Образност? Или намек, че тази вяра е за живи хора и че тя бива пре-живявана и пре-живяване?

Възкресението на Мория е било възкресение и за Авраам. Не само за Исаак. Дори бих си позволил да кажа, че е било възкресение първо за Авраам. Защото ми се струва, че той е умирал десет пъти по пътя нагоре към хълма. Естествено, той е нямало да преживее възкресението на Исаак и своето собствено, ако не беше убил себе си и Исаак в сърцето си. Той посегна с ножа не театрално, следейки с периферното зрение за овен в храстите.

Не.

Той наистина е имал това предвид. Да убие Исаак, понеже Бог така е казал...

...и също понеже Бог може да възкресява и от мъртвите...

По един начин на възкресение. Аз искам да изпитам този „начин“. И добре че искам, понеже ми се струва, че съм длъжен да го искам. Все пак, ако имам вярата на Авраам ще премина през същите неща. Искам да се върнем към корените си – при човека без Библия, който не бе чувал за това, но повярва във възкресението на мъртвите, защото познаваше своя Бог и защото разбираше, че без жертва нищо не става.

*Да кажем и две думи за един друг Баща. И Той имаше Син. И го наричаше нежно *моя възлюбен син* и беше винаги с Него, и винаги Го слушаше, до степен... в смисъл че... те бяха Едно. Той обаче предаде Сина Си от любов към мен и теб. И нямаше заместник – овен в храстите или нещо такова.*

Синът бе заместникът за мен и теб.

Синът бе убит зверски, но историята не свърши така, Той възкръсна от мъртвите. Понеже такъв е нашият Бог, Той е Бог, Който възкресява от мъртвите.

Съгласен ли си с това или го вярваш?

ДОПЪЛНЕНИЕ КЪМ „ТЕ НЕ ВИЖДАТ“

В коментар по тази проповед ми беше зададен въпрос относно превода на Откровение 13:8, на който е изградена част от проповедта. Ето и отговора:

Става дума за текст, в който не е категорично ясно в гръцкия оригинал за кое се отнася определението „от създанието на света“ – за закланото агне или за имената им. Очевидно в българската преводаческа традиция се е наложило второто тълкуване (вж. по-долу). Кратка справка обаче с няколко водещи преводи на други езици показва, че и до днес съществува известно колебание.

Но това не е проблем. Нека обясня защо. И така, имаме два основни варианта на превод за този текст:

1. И ще му се поклонят всички, които живеят на земята, всеки, чието име не е било записано *от създанието на света* в Книгата на живота на закланото Агне.
2. И ще му се поклонят всички, които живеят на земята, всеки, чието име не е било записано в Книгата на живота на закланото *от създанието на света* Агне.

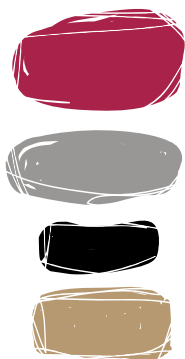
В първия случай имената на поклонилите се на Антихрист не са записани от създанието на света в Книгата на живота.

Във втория случай Агнето е било заклано от създанието на света.

На пръв поглед това е доста различно, но само на пръв поглед. Нека приемем първия вариант – имената на спасените не са записани в Книгата на живота *от началото на света*. Възниква обаче въпросът как е възможно въобще нечий имена да са записани в Книгата на живота *от създанието на света* (и някои да не са записани), при положение че жертвата на Агнето още не се е състояла? (А ние знаем, че само и единствено чрез тази жертва можем да влезем в присъствието на Бога, т.е. имената ни да са в Книгата на живота). Т.е. записването на имената на спасените в Книгата на живота *от началото на създанието* ПРЕДПОЛАГА ЗАДЪЛЖИТЕЛНО И ЖЕРТВАТА НА АГНЕТО ОТ САМОТО СЪЗДАНИЕ.

Де факто и двата превода водят до едно и също заключение – Бог, в своя промисъл и по вечно установената си воля, е жертвал своя Син още с акта на създаване на света. Да запише имената на спасените преди да ги създаде (и да не запише тези на погубените) означава, че ги е СПАСИЛИЗКУПИЛ още преди да ги създаде, а това означава, че е жертвал „закланото Агне“ още *от създанието на света*.

Същото се казва и в I Петрово 1:19,20.

*Ако ми забранят да вляза в небето,
но ми позволят да избира в какво
състояние да прекарам вечността, ще
избера да бъде в състоянието, в кое-
то понякога се чувствам, докато про-
повядвам евангелието.*

Чарлз Хагън Спърджън
(в лекция към студентите си)